

HR. IZVOZ

S HGK DO STRANIH TRŽIŠTA >>

UAE

ANALIZA TRŽIŠTA I MOGUĆNOSTI
ULASKA HRVATSKIH MSP-OVA

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala
Europska unija iz Europskog
fonda za regionalni razvoj

**U okviru projekta „HR.izvoz – s HGK do stranih tržišta“
(referentna oznaka: KK.03.2.1.09.0002)**

UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI – ANALIZA TRŽIŠTA I MOGUĆNOSTI ULASKA HRVATSKIH MSP-OVA

Listopad, 2018.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske gospodarske komore.

SADRŽAJ

UVOD	1
PREGLED AKTUALNOG GOSPODARSKOG STANJA	2
Osnovni makroekonomski pokazatelji	2
Najznačajniji industrijski sektori	9
PRAVNI OKVIR POSLOVANJA	11
Pokretanje poslovanja i osnivanje tvrtke	11
Osnivanje tvrtke u kontinentalnom dijelu UAE	11
Osnivanje tvrtke u slobodnoj zoni u UAE	14
Carinske procedure i regulative	15
Gospodarski i trgovinski sporazumi	16
Trgovinski sporazumi UAE	17
POREZNI SUSTAV	18
Trošarine	19
Porez na dodanu vrijednost	20
Porez na dohodak	21
Porez na prihod	21
Dvostruko oporezivanje	21
VIZNI REŽIM	23
Vrste viza	23
Radne dozvole	24
OPĆE INFORMACIJE O TRŽIŠTU	26
Poslovni bonton	26
Pravila odijevanja	26
Posjetnice	26
Sastanci	27
Pregovori	27
Darivanje	27

PREHRAMBENI SEKTOR	28
Aktualno stanje i prognoze rasta	28
Trgovinske barijere, carine i ostali sporazumi	31
Identifikacija tržišnih potreba i potrošača	32
Tržišni lideri	35
Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi iz EU	36
Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi	39
Najznačajniji sajmovi	44
KOZMETIČKI SEKTOR	45
Aktualno stanje i prognoze rasta	45
Identifikacija tržišnih potreba i potrošača	47
Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi	52
Najznačajniji sajmovi u kozmetičkom sektoru	53
Tržišni lideri i distributeri u prehrambenom i kozmetičkom sektoru u kategorijama distribucijskih kanala hipermarketa i supermarketa	54
Tržišni lideri u kategoriji maloprodajnih kanala kozmetičkog sektora	59
Najznačajniji uvoznici i distributeri u prehrambenom sektoru	60
Najznačajniji uvoznici i distributeri u kozmetičkom sektoru	62
SEKTOR NAFTE I NAFTNIH PROIZVODA	63
Aktualno stanje i prognoze rasta	63
Najznačajniji sajmovi	68
TURIZAM	69
ZAŠTITA OKOLIŠA I OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE	70
Zaštita okoliša	70
Obnovljivi izvori energije	72
Solarna energija	73
Geotermalna energija	73
Nuklearna energija	74
Energija iz otpada	74
PROMET	76

SADRŽAJ

ANALIZA MOGUĆNOSTI ULASKA HRVATSKIH TVRTKI NA TRŽIŠTE UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA

OPĆENITO	78
Opći pokazatelji investicijske klime i trgovinska razmjena s Republikom Hrvatskom	79
Najznačajniji pokazatelji vanjskotrgovinske razmjene	81
Trgovinska razmjena s Republikom Hrvatskom	82
Indeks percepcije korupcije	84
Direktne poveznice vezane na aktualne međunarodne sporazume, trgovinske barijere i ostalu regulativu vezanu uz izvoz	85
PESTEL ANALIZA	86
Politički čimbenici	86
Gospodarski čimbenici	87
Društveni čimbenici	89
Tehnološki čimbenici	89
Okolišni čimbenici	90
Pravni čimbenici	91
OPĆE KARAKTERISTIKE ULASKA NA TRŽIŠTE UAE-a	93
Čimbenici tržišne uspješnosti	94
Poslovni običaji	94
INFORMACIJE I KONTAKTI ZA POTENCIJALNE IZVOZNIKE	97
Gospodarska diplomacija Republike Hrvatske	97
Aktivnosti hrvatske gospodarske diplomacije	97
Važne internetske poveznice s detaljnijim informacijama o izvoznim tržištima i dostupnim servisima za potencijalne izvoznike	100
Institucije za kontakt	101
IZVORI	102
PRILOZI	103

UVOD

Ujedinjeni Arapski Emirati (UAE) nalaze se u jugozapadnoj Aziji, na istoku Arapskog poluotoka. Na sjevernom i sjeverozapadnom dijelu izlaze na Arapski zaljev, a na istoku na Indijski ocean. Pomorsku granicu na sjeverozapadu imaju s Katarom. Na jugu i na zapadu kopnenu granicu dijeli sa Saudijskom Arabijom, a na jugoistoku sa sultanatom Oman.

UAE ima površinu od 83.600 km², od čega je 87 % u sastavu emirata Abu Dhabi. Prema najnovijim podacima Vlade iz trećeg kvartala 2018. godine, UAE ima oko 9,4 milijuna stanovnika.

Ujedinjeni Arapski Emirati (UAE) ustavna su federacija sastavljena od sedam emirata – Abu Dhabi, Dubai, Sharjah, Ajman, Umm al-Quwain, Ras al-Khaimah i Fujairah. Vrhovnu vlast u UAE-u ima Savezno vrhovno vijeće (*Federal Supreme Council*) kojeg čine vladari sedam emirata. Savezno vrhovno vijeće upravlja UAE-om, donosi političke odluke, raspravlja o svim relevantnim pitanjima i zajedničkim interesima države, definira vanjsku politiku države te ratificira sve zakone koji se donesu u UAE-u.

Oko 74 % površine UAE-a je pustinja, što se prijašnjih godina smatralo nedostatkom, ali danas se promatra kao turistički potencijal, s obzirom na to da postoji veliki interes za turističke rute po pustinji koje prolaze živopisnim krajolicima, uključujući visoke crvene pješčane dine u području Liwa, na koje se nadovezuje prirodna oaza Al Ain. Planinski je dio vrlo malo zastupljen i čini oko 2,6 % ukupne površine zemlje. Unutar teritorijalnih voda, UAE ima više od 200 otoka različitih veličina te geoloških izvora različitih kategorija.

Gospodarstvo UAE-a zadnjih godina bilježi izuzetan rast zbog vladine politike koja je donijela mjere za diversificiranje gospodarstva te tako smanjila ovisnost o izvozu ugljikovodika i svjetskoj cijeni nafte. Usprkos svim preprekama u regiji Bliskog istoka, prvenstveno sigurnosnim izazovima te naglom padu cijena nafte, UAE je ulaganjem u infrastrukturu, obnovljive izvore energije i obrazovanje osigurao kontinuirani rast gospodarstva.

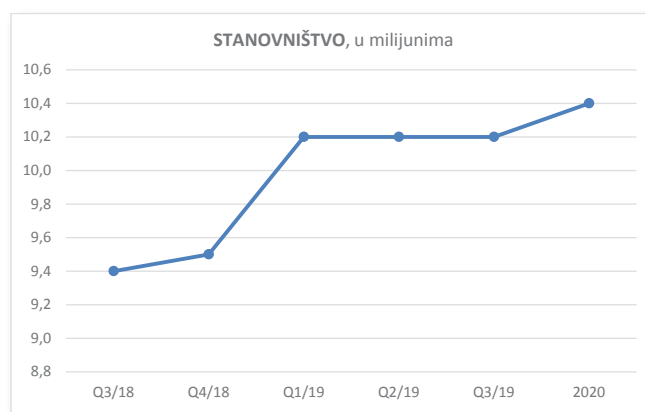
U skladu s inicijativom UN-a Ciljevi održivog razvoja (*Sustainable Development Goals – SDGs*), postavljeno je 17 ciljeva u svrhu poboljšanja životnih uvjeta na globalnoj razini. Vlada UAE-a poduzela je korake za ispunjavanje ovih ciljeva pa je tako prihvatila nekoliko razvojnih strategija¹ koje se u emiratima Abu Dhabiju i Dubaiju planiraju provesti do 2030. godine.

¹ <https://government.ae/en/more/uae-future/2021-2030>

PREGLED AKTUALNOG GOSPODARSKOG STANJA

Osnovni makroekonomski pokazatelji

Prema podacima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku (*The Federal Competitiveness and Statistics Authority – FCSA*)² i Svjetske banke (*The World bank – WB*)³, UAE je u trećem kvartalu 2018. godine imao 9,4 milijuna stanovnika, a prema projekcijama, 2020. godine imat će ih oko 10,4 milijuna.

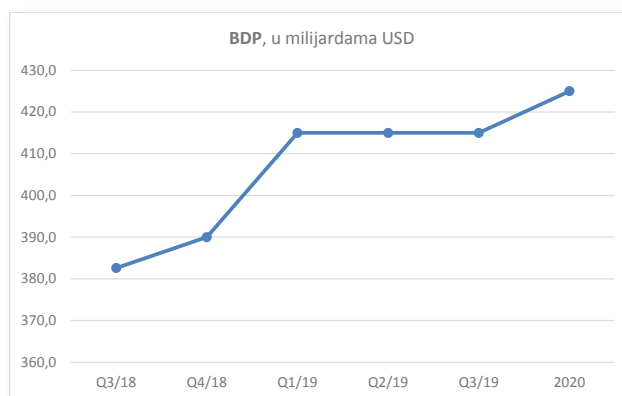
U trećem kvartalu 2018. godine stopa nezaposlenosti od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva u UAE-u iznosila je 1,7 %, a prema projekcijama, do 2020. godine očekuje se povećanje na 3,2 %.

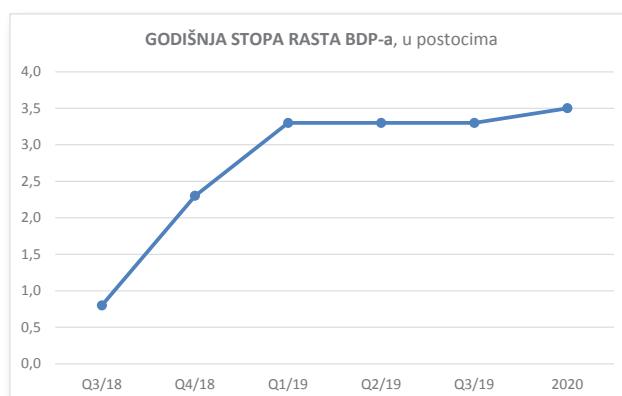
² <http://fcsa.gov.ae/en-us>

³ <https://data.worldbank.org/>

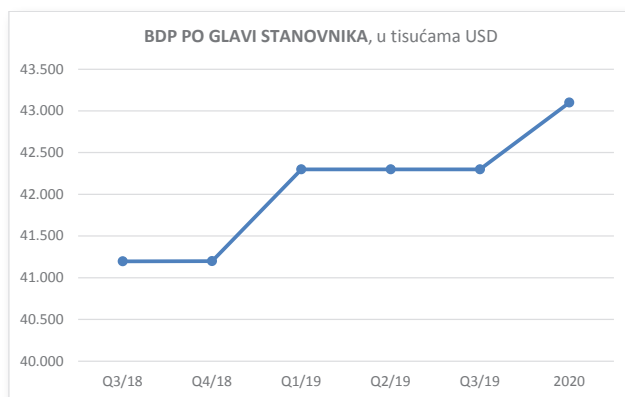
U trećem kvartalu 2018. godine bruto domaći proizvod (BDP) UAE-a iznosio je oko 382,6 milijardi USD. Uz prosječnu godišnju stopu rasta od 2,75 % očekuje se da će BDP UAE-a do 2020. godine doći do 425 milijardi USD.

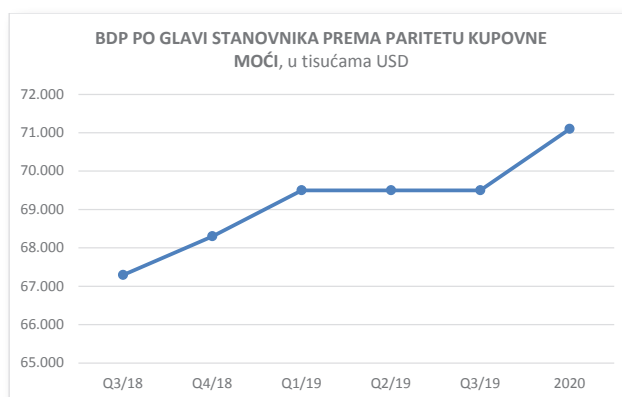
U trećem kvartalu 2018. godine godišnja stopa rasta BDP-a u UAE-u iznosila 0,8 %, a do 2020. godine očekuje se da će narasti na 3,5 %.

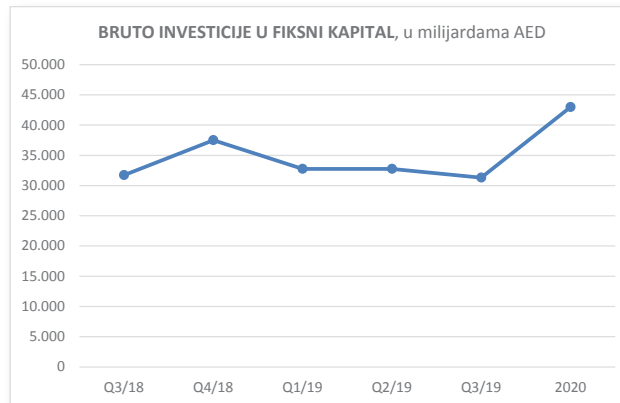
U trećem kvartalu 2018. godine BDP po glavi stanovnika u UAE-u iznosio je 41.197 USD. Uz prosječnu godišnju stopu rasta od 2,75 %, očekuje se da će BDP po glavi stanovnika UAE-a u 2020. godini iznositi 43.100 USD.

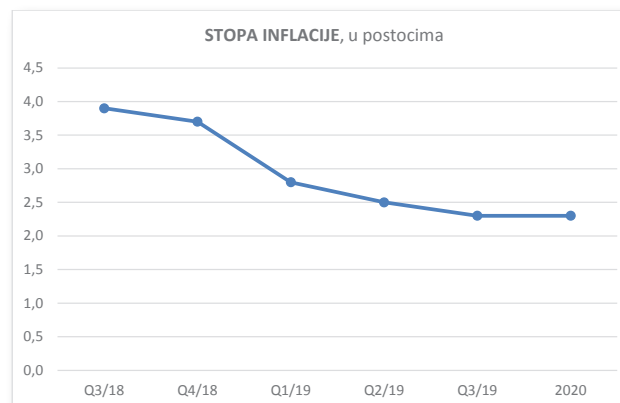
U trećem kvartalu 2018. godine BDP po glavi stanovnika korigiran paritetom kupovne moći u UAE-u iznosio je 67.293 USD. Uz prosječnu stopu rasta od 2,75 %, očekuje se da će se u 2020. godine povećati na 71.100 USD.

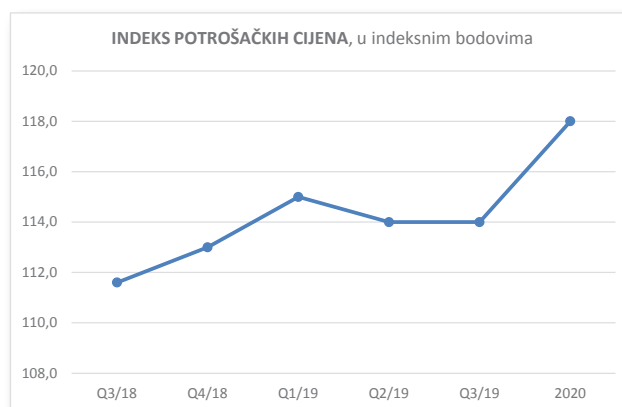
U trećem kvartalu 2018. godine bruto investicije u fiksni kapital u UAE-u iznosile su 31.716 milijardi AED, a prema predviđanjima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku do 2020. godine povećat će se na 43.000 milijardi AED.

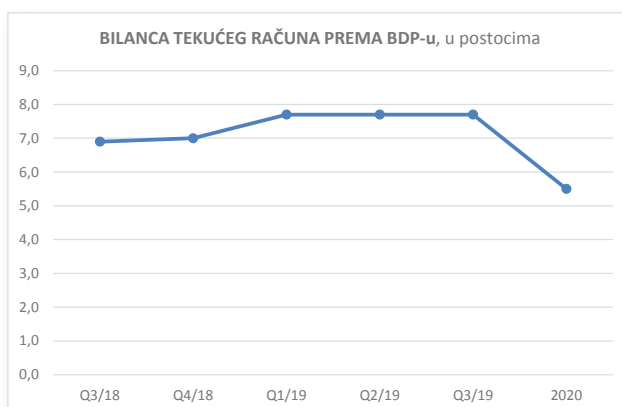
U trećem kvartalu 2018. godine stopa inflacije u UAE iznosila je 3,9 %. Prema podacima Svjetske banke, predviđa se da će se stopa inflacije do 2020. godine smanjiti na 2,3 %.

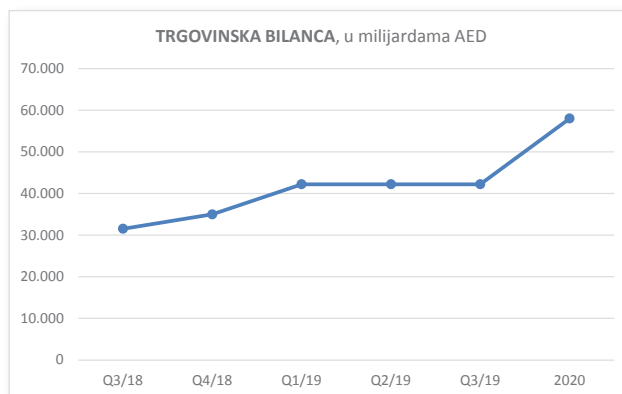
U trećem kvartalu 2018. godine indeks potrošačkih cijena u UAE-u iznosio je 111,6 indeksnih bodova. Uz prosječnu godišnju stopu rasta BDP-a od 2,75 %, očekuje se da će se taj indeks do 2020. godine povećati na 118 indeksnih bodova.

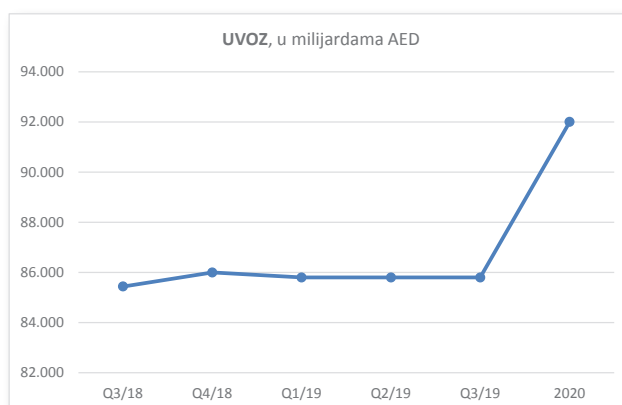
Prema podacima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku i Svjetske banke, bilanca tekućeg računa UAE-u u trećem kvartalu 2018. godine iznosila je 6,9 % BDP-a. Prema projekcijama do 2020. godine smanjit će se na 5,5 %.

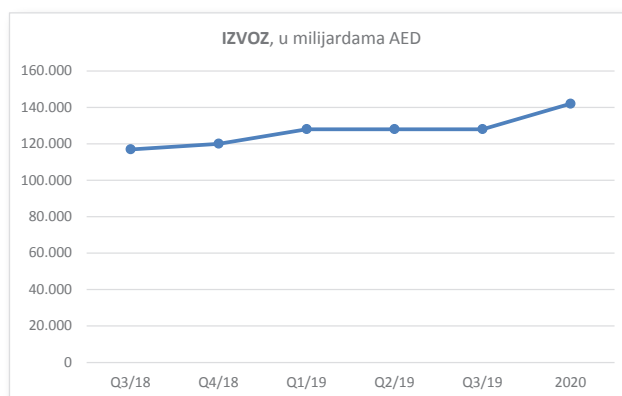
Prema podacima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku i Svjetske banke, trgovinska bilanca UAE-a u trećem kvartalu 2018. godine iznosila je 31.510 milijardi AED. Prema projekcijama do 2020. godine povećat će se na 58.000 milijardi AED.

U trećem kvartalu 2018. godine uvoz roba i usluga u UAE-u bio je na razini od 85.440 milijardi AED, dok je prema projekcijama izgledno da će do 2020. godine povećati na razinu od 92.000 milijardi AED.

U trećem kvartalu 2018. godine izvoz roba i usluga u UAE-u bio je na razini od 116.950 milijardi AED, a prema projekcijama će se do 2020. godine povećati na razinu od 142.000 milijardi AED.

Ostale makroekonomske vrijednosti nalaze se u Prilogu 1.

Najznačajniji industrijski sektori

Brz ekonomski rast potaknut otkrićem rezervi nafte i plina na teritoriju UAE-a potaknuo je aktivan razvoj različitih sektora industrije. Udio ostalih industrijskih sektora u BDP-u 2000. godine činio je samo 46 %. Glavni je industrijski sektor UAE-a industrija nafte i plina, koja danas pridonosi BDP-u u iznosu od oko 33 %. Trenutno je UAE treći najveći proizvođač "crnog zlata" u Zaljevu. Dnevno proizvode prosječno gotovo 2,2 milijuna barela nafte. Ukupne rezerve nafte iznose oko 200 milijardi barela, dok su rezerve prirodnog plina oko 5,6 milijardi kubičnih metara. Većina nafte proizvodi se u emiratima Abu Dhabiju, Dubaiju i Sharjahu.

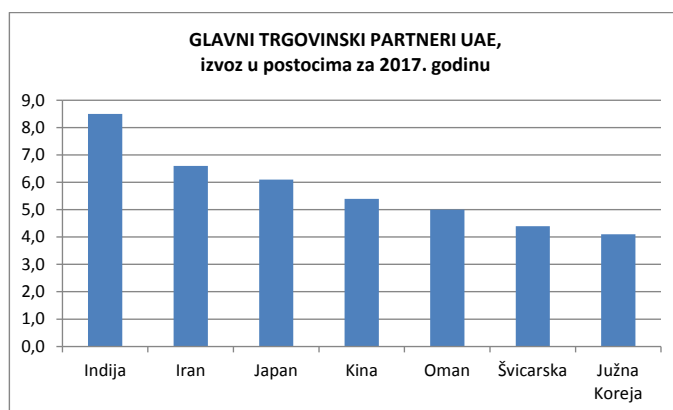
Važnu ulogu u gospodarstvu UAE-a ima i energetska sektor, zatim proizvodnja građevinskih materijala i gotovih metala, destilacija i desalinizacija vode, kao i industrija tekstila i prerade hrane. Razvoj tih industrija potaknut je prvenstveno procvatom građevinskog sektora, izgradnjom novih hotela, trgovačkih centara i nebodera za koje je trebalo tisuće kilometara plastičnih cijevi, tone cementa, električne opreme te druge robe i opreme. Istovremeno je trebalo podmiriti potrebe brzorastućeg stanovništva za hranom i robom široke potrošnje.

Građevinska industrija u UAE-u ubrzano se razvija od 1960. godine. U početku su industriju predstavljale male tvornice koje su proizvodile keramičke pločice, mramorne ploče, građevne blokove i ciglu, montažne bazene itd., da bi se potom izgradile i velike tvornice cementa. Malo i srednje poduzetništvo u građevinskom je sektoru vrlo razvijeno i uglavnom proizvodi PVC i polietilenske ploče, cijevi i druge materijale i komponente za gradnju. U potpunosti zadovoljava potrebe tržišta u UAE-u, a dio proizvodnje izvozi se i u druge zemlje.

U kasnim šezdesetim godinama prošlog stoljeća otvorene su prve tvornice za proizvodnju bezalkoholnih pića i preradu hrane. Značajnim ulaganja tijekom godina otvorena su i postrojenja za konzerviranje hrane, unaprijeđena je i modernizirana mesna industrija i proizvodnja ribe, unaprijeđena je proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda, a izgrađena su i postrojenja za proizvodnju gaziranih bezalkoholnih pića. Industrija robe široke potrošnje u UAE-u koncentrirana je u slobodnoj trgovinskoj zoni Jebel Ali, te emiratima Sharjahu i Ajmanu. Proizvodnja odjeće treći je najveći sektor gospodarstva. Farmaceutika,

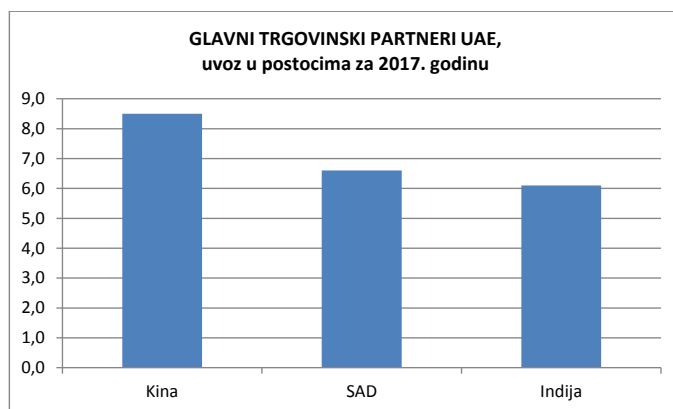
elektronika, visokotehnološka proizvodnja, usluge i drugi poslovni sektori također su pojačali svoju prisutnost na tržištu.

Glavni su trgovinski partneri UAE-a u sektoru izvoza Indija, Iran, Japan, Kina, Oman, Švicarska i Južna Koreja.

Izvor: Savezna uprava za konkurentnost i statistiku UAE

Glavni trgovinski partneri UAE-a u sektoru uvoza su Kina, SAD i Indija.

Izvor: Savezna uprava za konkurentnost i statistiku UAE

PRAVNI OKVIR POSLOVANJA

Pokretanje poslovanja i osnivanje tvrtke

Osnivanje tvrtke u kontinentalnom dijelu UAE

Vlada UAE-a dala je sljedeće olakšice za osnivanje tvrtke u kontinentalnom dijelu:

- mogućnost dozvola za poslovanje u bilo kojem dijelu UAE-a
- neograničen broj poslovnih viza
- mogućnost obavljanja više djelatnosti s jednom licencom te
- neplaćanje poslovnih ili osobnih poreza.

Prvi je korak u proceduri osnivanja tvrtke – društva s ograničenom odgovornošću (*Limited Liability Company* – LLC) kontakt s Odjelom za gospodarski razvoj emirata⁴, u kojem će se registrirati tvrtka, te podnošenje zahtjeva za inicijalnom dozvolom i registracija imena tvrtke. Podnošenje zahtjeva može se napraviti osobno ili putem elektroničkog servisa. Nakon pribavljene inicijalne dozvole, u istim se odjelima dobiju upute za registraciju tvrtke pred još nekim tijelima s obzirom na to da su neke djelatnosti regulirane posebnim pravilnicima.

U slučaju registriranja privatnog dioničkog društva (*Private Joint Stock Company* – PrJSC) prethodno je potrebno ishoditi odobrenje Ministarstva gospodarstva UAE-a.

Osnivanje tvrtke uključuje polog za kapitalno ulaganje te plaćanje dozvola i viza za zaposlenike. Trošak osnivanja tvrtke ovisi o:

- registriranoj djelatnosti na inicijalnoj dozvoli, odnosno je li riječ o to komercijalnom, industrijskom ili o društvu orijentiranom na usluge
- pravnom obliku tvrtke, odnosno radi li se o dioničkom društvu, tvrtki ili podružnici tvrtke.

⁴ Za emirate Abu Dhabi, Dubai, Sharjah, Ras Al Khaimah i Ajman inicijalna dozvola se nabavlja u Odjelu za gospodarski razvoj, a za emirat Fujairah u gradskoj Općini.

Visina temeljnog kapitala za osnivanje tvrtke u unutrašnjosti UAE-a varira u odnosu pravni oblik. Za osnivanje privatnog dioničkog društva minimalna visina temeljnog kapitala iznosi 30 milijuna AED⁵, od kojih 5 milijuna mora biti uplaćeno u gotovini.

Za druge vrste poslovanja, Zakon o trgovačkim društvima UAE-a nije odredio minimalni kapital. No, navodi se da kapital treba spomenuti u Memorandumu o pridruživanju te da mora biti dovoljan za ispunjavanje svrhe poslovanja.

Strane tvrtke koje žele uspostaviti društvo s ograničenom odgovornošću u UAE-u, moraju tražiti smjernice o trenutnoj praksi emirata u kojem žele poslovati, kako bi odredili visinu minimalnog temeljnog kapitala.

Državljanstvo partnera bitno je za određivanje vrste djelatnosti koje mogu obavljati novoosnovane tvrtke u UAE-u. Samo uz partnerski odnos s državljanima UAE-a može se dobiti dozvola ili osnovati sljedeće vrste tvrtki:

- združena dionička društva (partneri moraju biti državljani UAE-a)
- jednostavna trgovačka društva
- industrijski ili komercijalni tip tvrtke s jednim vlasnikom
- inicijalna dozvola za osnivanje domaće tvrtke
- dozvola za male i srednje poduzetnike u emiratu Dubai.

Strani državljani (osim državljana ostalih zemalja GCC-a) mogu obavljati i druge vrste poslovanja uz partnerstvo s državljaninom UAE-a kao sponzorom. Državljanin UAE-a mora biti:

- partner s najmanje 51 % vlasništva nad tvrtkom ili
- lokalni servisni agent (Local service agent – LSA)⁶, s investitorom koji ima 100 %-tno vlasništvo nad tvrtkom.

⁵ 1 USD = 3,67 AED

⁶ Lokalni servisni agent (LSA) je državljanin UAE-a koji pomaže stranim državljanima u zahtjevima za licenciranje i drugim pitanjima vezanim uz procedure otvaranja tvrtki u zamjenu za godišnju naknadu.

Vrste tvrtki koje zahtijevaju državljane UAE-a kao partnere:

- društva s ograničenom odgovornošću
- javna dionička društva (Public Joint Stock Company – PJSC) koja moraju imati barem pet članova osnivača koji su državljani UAE-a i koji posjeduju između 30 i 70 % dionica kapitala
- privatna dionička društva
- građanske tvrtke s inženjerskom djelatnošću.

Vrste tvrtki koje zahtijevaju angažiranje lokalnog servisnog agenta:

- profesionalni tip tvrtke s jednim vlasnikom
- građansko poduzeće bez inženjerske djelatnosti
- podružnice stranih tvrtki.

Procedure za izgradnju skladišta	HR	UAE
Broj procedura	18	14
Broj dana	126	50,5
Trošak (% vrijednosti skladišta)	9,4	2,3

Izvor: Doing Business 2018

Priključenje na mrežu električne energije	HR	UAE
Broj procedura	5	2
Broj dana	65	10
Trošak (% od prihoda per capita)	298,5	25,2

Izvor: Doing Business 2018

Registracija vlasništva	HR	UAE
Broj procedura	5	2
Broj dana	62	1,5
Trošak (% vrijednosti nekretnine)	4	0,2

Izvor: Doing Business 2018

Osnivanje tvrtke u slobodnoj zoni u UAE

Glavne razlike između osnivanja tvrtke u slobodnoj zoni i tvrtke u kontinentalnom dijelu su u prirodi vlasništva, opsegu odgovornosti, uključivanju državljana UAE-a kao partnera ili agenata te u vrsti trgovine i ekonomske koristi koja se može steći.

Ukoliko niste voljni sklopiti partnerstvo s državljaninom UAE-a ili ako ne poznajete nikog u UAE-u, tvrtku možete registrirati u slobodnoj zoni jer je to jedino mjesto u UAE-u koje omogućava osnivanje tvrtke u 100 %-tnom stranom vlasništvu.

Prema podacima Slobodne zone Dubaija (*Dubai Multi Commodities Centre – DMCC*)⁷, slobodne zone, zone slobodne trgovine ili slobodne gospodarske zone, označena su zemljopisna područja u kojima se određeni porezi na zapošljavanje i trgovinu ili ograničenja na poslovanje ne primjenjuju na isti način kao u kontinentalnom dijelu zemlje.

U slobodnoj zoni roba se može proizvoditi, obrađivati, uvoziti i ponovno izvoziti bez intervencije carinskih vlasti. Ako se roba isporučuje u UAE, postaje predmetom carinskih uvoznih tarifa po isporuci potrošačima u emiratu u kojem se nalazi slobodna zona.

Slobodne zone se najčešće nalaze u blizini glavnih luka, međunarodnih zračnih luka i nacionalnih graničnih područja koja imaju povoljan zemljopisni položaj za trgovačku djelatnost.

Prednosti osnivanja tvrtke u slobodnoj zoni uključuju:

- 100 % oslobođenja od plaćanja poreza na uvoz i izvoz
- 100 % povrata kapitala i dobiti
- nema poreza na dobit
- nema poreza na dohodak
- nema poreza na uvoz / izvoz
- jednostavno pokretanje i licenciranje

⁷ <https://www.dmcc.ae/>

Carinske procedure i regulative

Usklađivanje carinskih regulativa i propisa između zemalja članica Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva (*Gulf Cooperation Council – GCC*)⁸ jedno je od najvažnijih postignuća GCC-a. Zajednički carinski zakon objedinjuje i ujednačava carinske postupke u svim carinskim upravama zemalja članica GCC-a i pridonosi unaprjeđenju suradnje u području carina među državama članicama.

Federalna carinska uprava (*Federal Customs Authority – FCA*) provodi carinske politike, nadzire izvršavanje carinskih zakona i zastupa UAE u zemlji i inozemstvu. Lokalni carinski odjeli obavljaju izvršne poslove i provode carinske politike za svaki emirat u skladu sa Zajedničkim carinskim zakonom GCC-a.

Zakonom su propisane Jedinствене carinske tarife koje se usklađuju svake godine, a aktualni dokument o tarifama dostupan je na sljedećoj poveznici: <https://www.fca.gov.ae/en/HomeRightMenu/Pages/hscodedefinition.aspx?SelectedTab=5>

Procedura prijavljivanja robe za carinu u potpunosti je informatizirana. Na web stranici Savezne carinske uprave uspostavljen je *eService* na kojem je moguće pristupiti svim relevantnim informacijama u vezi s carinskim tarifama, a dostupan je putem sljedeće poveznice: <https://www.fca.gov.ae/En/Services/Pages/default.aspx?scat=1>

⁸ Ujedinjeni Arapski Emirati, Bahrein, Saudijska Arabija, Oman, Katar i Kuvajt

Gospodarski i trgovinski sporazumi

Međunarodni ugovori iz područja gospodarstva između RH i UAE

- Memorandum o suglasnosti između Jedinice za sprječavanje pranja novca i sumnjive slučajeve Ujedinjenih Arapskih Emirata (financijsko-obavještajna jedinica UAE-a) i Ureda za sprječavanje pranja novca Hrvatske (hrvatska financijsko-obavještajna jedinica) o suradnji u razmjeni financijskih informacija povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma (datum potpisivanja: 28.5.2009.; stupanje na snagu: 28.5.2011.)
- Ugovor o trgovini, gospodarskoj i tehničkoj suradnji (datum potpisivanja: 10.10.1994.; objava u NN-MU: 02/95) – Ugovor nije stupio na snagu jer druga strana nije ratificirala ugovor.
- Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak – Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak potpisan je 13. srpnja 2017. godine. Ugovora je potvrdio Hrvatski sabor donošenjem Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Vlade UAE o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu. Datum stupanja na snagu razmijenit će se diplomatskim putem, a u pravilu stupa na snagu početkom fiskalne godine.

Trgovinski sporazumi UAE

UAE nastoji ojačati trgovinske i gospodarske odnose s drugim zemljama te ostvariti uzajamnu korist i strateška partnerstva. U tu je svrhu, u okviru GCC-a, kako bi poboljšao svoju poziciju trgovačkog središta i povoljnog investicijskog odredišta, UAE sudjelovao u pregovorima s nizom država i međunarodnih organizacija i asocijacija širom svijeta za sklapanje sporazuma o slobodnoj trgovini. Trenutačno stanje trgovinskih pregovora je sljedeće:

Ime sporazuma	Krugovi pregovora	Trenutačni status
GCC – EU	24 sastanka	u tijeku
GCC – Mercosur	2 sastanka Pregovori počeli u listopadu 2006. godine	u tijeku
GCC – Japan	3 sastanka Pregovori počeli u rujnu 2006. godine	u tijeku
GCC – Kina	9 sastanaka Pregovori počeli u travnju 2005. godine	u tijeku
GCC-Južna Koreja	3 sastanka Pregovori počeli u srpnju 2008. godine	u tijeku
GCC – Australija	4 sastanka Pregovori počeli u srpnju 2007. godine	u tijeku
GCC – Novi Zeland	6 sastanaka Pregovori počeli u srpnju 2007. godine	Potpisane izjave o namjeri
GCC – Pakistan	2 sastanka Pregovori počeli u veljači 2006. godine	u tijeku
GCC – Indija	2 sastanka Pregovori počeli u ožujku 2006. godine	u tijeku
GCC – Turska	4 sastanka Pregovori počeli u studenom 2005. godine	u tijeku
GCC – Singapur	4 sastanka Pregovori počeli u siječnju 2007. godine	Potpisan u prosincu 2008. godine, ali nije ratificiran
GCC – EFTA	5 sastanaka Pregovori počeli u lipnju 2006. godine	Potpisan u lipnju 2009. godine, ali nije ratificiran

Izvor: Ministarstvo gospodarstva UAE-a

POREZNI SUSTAV

UAE ne naplaćuje porez na dohodak od fizičkih osoba. U UAE-u se naplaćuje porez na dobit od tvrtki koje se bave preradom i crpljenjem nafte i stranim bankama. Trošarine se naplaćuju na određenu robu koja je štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš. Porez na dodanu vrijednost naplaćuje se na većini dobara i usluga.

Registrirane tvrtke moraju plaćati PDV i trošarine elektroničkim putem preko internetske stranice Federalnog poreznog ureda (*Federal Tax Authority*). Ova internetska stranica prikazuje načine i korake za plaćanje: <https://government.ae/en/information-and-services/finance-and-investment/taxation/how-to-pay-vat-and-excise-tax>

Registrirane tvrtke plaćaju dospjele poreze samo putem internetske stranice Savezne porezne uprave, koristeći jednu od sljedećih opcija:

- putem eDirhama ili kreditne kartice
- putem eDebita
- putem bankovnog prijenosa – lokalni prijenos
- putem bankovnog prijenosa – međunarodni prijenos.

Plaćanje poreza	HR	UAE
Broj plaćanja u godini	35	4
Broj sati koji se troši na popunjavanje poreznih obrazaca	206	12
Trošak (% vrijednosti profita)	20,6	15,9

Izvor: *Doing Business 2018*

Trošarine

Trošarine su uvedene 2017. godine kao oblik neizravnog poreza koji se naplaćuje na određenu robu koja je obično štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš. Ove se robe nazivaju "trošarinska roba". Pri odluci o tome podliježe li proizvod trošarini ili ne, primjenjuju se sljedeće definicije:

- Gazirani napitci uključuju bilo koje gazirano piće osim gazirane vodu. Gaziranim pićima također se smatraju bilo koji koncentрати, pića u prahu, gelovi ili ekstrakti namijenjeni za izradu gaziranog napitka.
- Energetska pića obuhvaćaju sva pića koja se prodaju kao energetska napitci i sadrže stimulansne tvari koje pružaju mentalnu i fizičku stimulaciju, uključujući, bez ograničenja, kofein, taurin, ginseng i guaranu, kao i sve tvari koja ima identičan ili sličan učinak kao i upravo nabrojane. Energetskim se napitkom smatraju i bilo koje koncentracije, praškovi, gelovi ili ekstrakti namijenjeni povećanju energije koji se stavljaju u pića.
- Duhan i duhanski proizvodi obuhvaćaju sve stavke navedene u Prilogu 24. Zajedničke carinske tarife GCC-a⁹.

Stope trošarina u UAE iznose:

- 50 % za gazirana pića
- 100 % za duhanske proizvode
- 100 % za energetska pića.

Prema Saveznom dekretu o trošarinama u UAE-u br. 7 iz 2017. godine, prijava trošarine je u nadležnosti bilo koje tvrtke koja se bavi:

- uvozom trošarinskih proizvoda u UAE
- proizvodnjom trošarinske robe koja se plasira na unutarnje tržište u UAE-u

⁹ <https://www.fca.gov.ae/en/HomeRightMenu/Pages/hscodedefinition.aspx>

Savezni porezni ured zalaže se za pružanje opsežne podrške te za davanje smjernica za pomoć u određivanju trošarina, no odgovornost za poslovanje i ispunjavanje obaveza ima tvrtka koja je nositelj posla. Također ima ovlasti za provođenje nadzora plaćanja poreza i trošarina te može naknadno odrediti kaznenu mjeru u onom dijelu koji nije u skladu sa zakonom tvrtkama kod kojih nađe nepravilnosti.

Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost (PDV) uveden je u UAE 1. siječnja 2018. godine. Stopa PDV-a iznosi 5 % i Vladi UAE-a predstavlja novi izvor prihoda, koji će se koristiti za poboljšanje kvalitete javnih usluga. Istovremeno će pomoći Vladi UAE-a da nastavi smanjivati ovisnost o prodaji nafte i ostalim ugljikovodicima kao glavnom izvoru prihoda.

PDV, kao opći porez na potrošnju, primjenjuje se na većinu transakcija roba i usluga uz ograničen broj izuzeća koji može odobriti Vlada. Vlada je definirala pravila koja zahtijevaju od tvrtki da jasno naznače iznos PDV-a na izdanim računima za svaku transakciju.

Tvrtke moraju voditi transparentno računovodstvo te pažljivo dokumentirati poslovne prihode, troškove i pripadajući PDV. Registrirane tvrtke i trgovci naplaćuju PDV svim svojim kupcima po propisanoj stopi od 5% te podmiruju PDV i troškove dobavljačima za isporuku roba i usluga koje kupuju od dobavljača. Razlika između tih iznosa vraća se tvrtki ili se uplaćuje u državni proračun.

Tvrtke registrirane u sustavu PDV-a:

- moraju naplaćivati PDV na oporezive proizvode ili usluge koje one isporučuju
- mogu vratiti bilo koji PDV koji su platili za robu ili usluge povezane s poslovanjem
- moraju zadržati poslovnu dokumentaciju koja će omogućiti poreznoj upravi nadzor i kontrolu ispravnosti postupka naplate PDV-a.

Također, tvrtke koje su u sustavu PDV-a moraju podnositi redovita izvješća poreznoj upravi o iznosu PDV-a koji su naplatili. Formalno podnošenje i izvješćivanje uspostavljeno je *online*.

Porez na dohodak

Porez na dohodak u UAE-u se ne naplaćuje od fizičkih osoba.

Porez na prihod

Porez na prihod u UAE-u naplaćuje se tvrtkama čije je poslovanje vezano uz naftu i naftne derivatima te stranim bankama. U drugim djelatnostima za sada se ne naplaćuje. Tvrtke registrirane u slobodnim zonama oslobođene su poreza na dobit za određeno vrijeme nakon registriranja djelatnosti.

Dvostruko oporezivanje

Dvostruko oporezivanje regulirano je bilateralnim sporazumima s 94 države kako bi izbjeglo plaćanje dvostrukog poreza na ulaganja u inozemstvo. Cilj sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja je:

- promicanje razvojnih ciljeva zemlje i diversifikacija izvora nacionalnog dohotka
- uklanjanje dvostrukog oporezivanja, kao i dodatnih, neizravnih poreza
- uklanjanje svih prepreka vezanih uz prekograničnu trgovinu i investicijske tokove
- pružanje zaštite poreznim obveznicima od dvostrukog oporezivanja, izravno ili neizravno
- promicanje razmjene dobara i usluga te slobodnog kretanja kapitala.

Porezi u turističkoj djelatnosti naplaćuju se na razne turističke usluge, kao što su restorani, hoteli i apartmane te turistička naselja. U UAE-u se na ove usluge naplaćuju jedan ili više sljedećih poreza:

- 10 % poreza na cijenu sobe
- 10 % naknade za uslugu
- 10 % općinske pristojbe
- boravišna gradska pristojba (u rasponu od 6 do 10 %)
- 6% turističke pristojbe.

Porezi i obvezni doprinosi	Plaćanje (broj)	Bilješke o plaćanjima	Vrijeme (sati)	Zakonska stopa poreza	Porezna osnovica	Ukupna stopa poreza i doprinosa (% dobiti)
Poslodavac plaća - doprinosi za socijalno osiguranje	1	online	12	12,50%	bruto plaća	14,1
Naknada za prijenos zemljišta / prijava	1			2% plaća kupac i prodavatelj (ukupno 4%)	Prodajna vrijednost prenesene imovine (samo prodavateljev udio)	1,21
Naknada za poslovanje	1			Naknada (Približno 48.000 AED)	Razlikuje se od djelatnosti, veličine i vrste subjekta, broja dioničara, vrste dioničara, državljanstva dioničara, broja zaposlenih i vrijednosti najma poslovnih prostora.	0,55
Naknada za registraciju vozila	1			AED 1.000 po vozilu		0,02
Plaćaju zaposlenici - doprinosi za socijalno osiguranje	0	zajednički		5%	bruto plaće	0
Ukupno	4		12			15,9

Izvor: Ministarstvo financija UAE

VIZNI REŽIM

Izdavanje viza i dozvola boravaka u UAE-u u nadležnosti je Ministarstva unutarnjih poslova UAE-a i Uprave za boravak i poslove sa strancima u svakom pojedinom emiratu. Vizna politika UAE-a temelji se na načelu uzajamnosti ili reciprociteta. Državljanima Republike Hrvatske i zemalja EU-a ne trebaju vizu za posjetu UAE-u za boravak do 90 dana unutar razdoblja od šest mjeseci¹⁰.

Vrste viza

Vrsta viza	Nadležno tijelo	Trajanje boravka
Kratkoročna viza – jedan ulaz/izlaz	Glavna uprava za boravak i poslove sa strancima, Odjel za vize	30 dana, nema mogućnosti produžetka
Dugoročna viza – jedan ulaz/izlaz	Glavna uprava za boravak i poslove sa strancima	90 dana, nema mogućnosti produžetka
Studentska viza	Glavna uprava za boravak i poslove sa strancima	Trajanje studija
Tranzitna viza (povezani letovi – boravak u zračnoj luci)	Glavna uprava za boravak i poslove sa strancima	96 sati, pauza između letova ne smije biti duža od 8 sati
Dozvola boravka za osobe zaposlene u privatnom sektoru ili u slobodnim zonama	Glavna uprava za boravak i poslove sa strancima	Odjel za boravak

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova UAE

¹⁰ <https://www.mofa.gov.ae/EN/DiplomaticMissions/Embassies/Berlin/Services/Pages/Visa.aspx>

Radne dozvole

Radne dozvole izdaje Ministarstvo za ljudske resurse i emiratizaciju (*Ministry of Human Resources and Emiratisation – MoHRE*)¹¹. Zahtjev za radnu dozvolu podnosi poslodavac uz obrazloženje kvalifikacija budućeg zaposlenika. Radna je dozvola vezana uz trajanje ugovora o zaposlenju i može se produžavati.

Zaposlenik, također, može dobiti novu radnu dozvolu za sve ograničene i neograničene ugovore ako je:

- utvrđeno da poslodavac nije ispunio svoje zakonske i ugovorne obveze, uključujući i neisplatu plaće dulje od dva mjeseca
- MoHRE potvrdio da poslodavac, zbog neaktivnosti tvrtke, nije zaposleniku osigurao radne uvjete dulje od dva mjeseca i ako se zaposlenik za to vrijeme uredno prijavljivao ministarstvu
- konačna odluka Suda za radne sporove (koju je MoHRE pokrenuo na temelju pritužbe zaposlenika) donesena u korist zaposlenika u slučajevima koji se odnose na prijevremeni raskid ugovora ili na neisplatu plaće dulje od dva mjeseca.

Ako se zaposlenik, u trenutku donošenja odluke, nalazi u UAE-u, zadržava prethodno odobreni status stranog zaposlenika, koji mu omogućava zapošljavanje kod drugog poslodavca.

Nova radna dozvolu može se odobriti i kada zaposlenik i poslodavac međusobno pristanu na sporazumni raskid ugovora, pod uvjetom da je zaposlenik odradio najmanje šest mjeseci. Međutim, ako zaposlenik prijavi nekorektno ponašanje poslodavca, ovaj se rok se ne mora poštovati. Rok se, također, ne primjenjuje na zaposlenike koji imaju posebne vještine i znanja¹², klasificirane u MoHRE-u, ili posjeduju sveučilišnu diplomu ili završeni poslijediplomski studij. Ova se odredba može primijeniti samo ako zaposlenik uredno ispunjava ugovorne obaveze.

¹¹ Ministerial Resolution No. (764) of 2015 on standard employment contracts; <https://eservices.mol.gov.ae/molforms/offeringinquiry.aspx>;

¹² Ministerial Decree No. 766 of 2015 on rules and conditions for granting a permit to a worker for employment by a new employer

Kako bi ubrzao proces izdavanja viza i radnih dozvola, MoHRE i Ministarstvo vanjskih poslova i međunarodne suradnje UAE-a uspostavili su vizne centre u inozemstvu. Potencijalni zaposlenici u viznim centrima mogu dobiti sve potrebne informacije o svojim pravima, dužnostima i uvjetima za zaposlenje, na jeziku koji razumiju. Takav način komunikacije unaprijed osigurava transparentan ugovorni odnos između poslodavaca i zaposlenika te sprječava bilo kakav neovlašteni pokušaj zamjene ponude za posao nakon dolaska zaposlenika u UAE.

OPĆE INFORMACIJE O TRŽIŠTU

Poslovni bonton

Pravila odijevanja

Muškarci – formalna i ležerna varijanta odijevanja. Domaći muškarci nose tradicionalnu *dishdashu* ili kanduru, odijelo ili samo formalne hlače i košulju. Za strance su formalno odijelo tamne boje i kravata obavezni za inicijalne sastanke, no poslovna ležerna odjeća sve je prihvatljivija u različitim prilikama.

Žene – domaće žene obično nose hidžab ili burkhu, a strankinje koje žive u UAE formalnu odjeću poput hlača i suknje do koljena. Za strankinje je formalna elegancija najbolji izbor. Na inicijalnim sastancima treba izbjegavati pretjerano skupi nakit, haljine i suknje iznad koljena, niske dekoltee i odjeću bez rukava. Hlače su prihvatljive.

Traperice i kratke hlače ne nose se u poslovnim situacijama.

Posjetnice

Posjetnice tretirajte s poštovanjem i preporučljivo ju je i dati i primiti desnom rukom.

Sastanci

Očekuje se da na sastanak dođete na vrijeme, ali ključni govornik ili osoba s najvišim rangom na sastanku može kasniti. Uobičajeno je da se malo kasni s formalnim početkom sastanka. Najprije pozdravljate osobu s najvišim rangom, osim ako je na sastanku nazočan i vaš domaćin kod koga ste odsjeli, a zatim je uobičajeno pozdraviti i ostale sudionike sastanka, i to redom, u smjeru suprotnom od kretanja kazaljke na satu. Uobičajena je i neobvezna konverzacija na temu posla, vremena, hrane ili putovanja.

Sastanci nemaju unaprijed određen raspored, prekidi i otkazivanja česti su i uobičajeni te je najbolje prepustiti se protokolu domaćina.

Uobičajeno je izuvanje cipela prije ulaska u prostoriju s tepihom. Ako ste u nedoumici, slijedite primjer domaćina.

Pregovori

Tijekom pregovora najbolje je sačuvati mirnoću i izbjegavati bilo kakve čvrste stavove ili taktiku nepopuštanja. Odluke se obično donose na višim razinama i obično zahtijevaju dosta vremena, tako da je strpljivost jedna od poželjnih osobina.

Darivanje

Svi darovi trebaju biti visoke kvalitete. Dobar je parfem prihvatljiv, čak i za muškarce visokog statusa, ali takav dar ženskoj osobi smije darovati samo druga žena. Cijenjen je izbor prigodnog poklona prilagođenog osobnosti primatelja. Nikada nemojte darivati alkohol, proizvode od svinjetine, noževe ili predmete koji se dovode u kontekst sa psima.

PREHRAMBENI SEKTOR

Aktualno stanje i prognoze rasta

U usporedbi s ostalim članicama Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva (GCC), u UAE se najviše uvoze prehrambeni proizvodi namijenjeni ponovnom izvozu u toj regiji. Procjenjuje se da je 40 – 50 % uvoza prehrambenih proizvoda u UAE namijenjeno ponovnom izvozu na Bliski Istok te u azijske i afričke zemlje.

Dubai se pozicionirao kao vodeće komercijalno i regionalno trgovinsko središte zbog najsuvremenije morske i zračne luke te velikog broja slobodnih trgovinskih zona. Velik udio profita ostvarenog ponovnim izvozom Dubai ulaže u jačanje i modernizaciju infrastrukture sa svrhom privlačenja stranih investicija.

Iako UAE ima izuzetno visoku stopu ovisnosti o uvozu hrane, koja predstavlja oko 90 % ukupnih zaliha hrane zemlje, zbog svoje se političke i gospodarske stabilnosti, u globalnim okvirima smatra „prehrambeno sigurnom zemljom“.

Unatoč tome, Vlada UAE-a traži načine za postizanje što veće neovisnosti u osiguravanju prehrambenih potreba za svoje stanovništvo. Zbog oštre klime, tla nepovoljnog za poljoprivredu te ograničenih vodnih resursa UAE nema značajnih mogućnosti za poljoprivredu. Vlada je to prepoznala kao potencijalnu prijetnju u slučaju destabilizacije regije ili utjecaja globalnih ekonomskih događanja na cijenu hrane.

Ključni strateški ciljevi UAE-a su dugoročna sigurnost hrane i samodostatnost. Kao pustinja, UAE ima vrlo ograničenu količinu obradivog zemljišta, a ljeti je podložna ekstremnim vremenskim uvjetima i nedostatku kiše. Takvi klimatski uvjeti predstavljaju velik izazov, ne samo za domaću prehrambenu proizvodnju, već i za skladištenje hrane. Opskrba vodom vrlo je ograničena, a oslanjanje na desalinizaciju vode poljoprivrednu proizvodnju čini vrlo skupim i zahtjevnim procesom. Unatoč tim nepovoljnim čimbenicima, UAE aktivno radi na domaćoj proizvodnji hrane investirajući u visokotehnološke pogone za preradu i konzerviranje hrane, unaprjeđenje mesne industrije i proizvodnju ribe te proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda.

Cijene prehrambenih proizvoda u stalnom su porastu te je 1.1.2018. godine uveden PDV od 5 %.

Prema podacima Gospodarske komore Dubaija, nakon blagog pada prodaje početkom 2018. godine, zbog negativne cjenovne osjetljivosti stanovništva uzrokovane uvođenjem PDV-a, maloprodajni sektor počeo je opet rasti procijenjenom godišnjom stopom od 4,9 %.

Prema istraživanju Euromonitora, vrijednost maloprodajnog sektora UAE-a krajem 2016. godine iznosila je 56,6 milijardi USD, a očekuje se da će do 2021. godine dosegnuti više od 71 milijardu dolara.

Vrijednost maloprodajnog sektora u Dubaiju u 2017. je godini činila oko 67 % udjela ukupne vrijednosti maloprodajnog sektora u UAE-u, odnosno 128,85 milijardi USD. Od maloprodajnih kanala, 49 % svih trgovačkih centara UAE-a nalazi se u Dubaiju, dok je 36 % smješteno u Abu Dhabiju.

Veliki maloprodajni lanci izravno uvoze prehrambene proizvode preskačući lokalne uvoznike i distributere, nudeći izvoznicima cjelovita rješenja vezana uz administraciju te osiguravajući sve potrebne aspekte vezane uz uvoznu legislativu. Izvoznicima je takvim načinom uvoza u UAE omogućena i konsolidacija pošiljaka, odnosno dijeljenje mjesta u transportnom kontejneru s drugim dobavljačima iz iste zemlje podrijetla, što uvelike smanjuje trošak logistike. Po uvozu, izvoznicima je osigurano i skladištenje robe.

Uvoz robe od strane velikih maloprodajnih lanaca ne služi samo u plasmanu proizvoda u vlastitu maloprodajnu ponudu, već se mnogi od njih stavljaju u poziciju veletrgovaca osiguravajući te iste proizvode manjim maloprodajnim lancima i samoposlugama diljem zemlje, te se bave ponovnim izvozom, kojim ostvaruju značajan dio profita.

Zbog konstantnog širenja stambenih zona udaljenih od trgovačkih centara, veliki maloprodajni lanci počeli su ulagati u širenje svog distribucijskog lanca, otvaranjem manjih trgovina prehrambenim proizvodima, supermarketa u novim naseljima te malih dućana s ponudom svježih namirnica i zalogajnica u poslovnim zgradama.

Sektor *e-commerca* odnosno elektroničke trgovine u UAE-u je u 2017. godini bio predmetom značajnih stranih investicija te se očekuje da će upravo taj sektor u 2018. i 2019. godini postati jedan od najbrže rastućih maloprodajnih kanala s procijenjenom

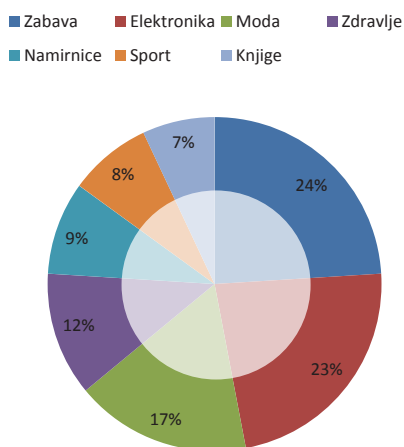
stopom rasta od 15 – 20 % godišnje. Trgovački lanci zasad sporom dinamikom razvijaju svoje *e-commerce* platforme zbog nedostatka kompetentnog osoblja za njihov razvoj i njegovu integraciju u sam proces poslovanja te se procjenjuje da će djelovati reaktivno, odnosno početi s razvojem elektroničke trgovine ukoliko im konkurentski digitalni maloprodajni kanali počnu znatnije utjecati na prodaju opsegom svoje ponude proizvoda ili promotivnim akcijama.

Arapi većinom nemaju visok stupanj povjerenja u elektroničku kupovinu, iako se taj trend zadnjih godina mijenja velikom brzinom. UAE i Saudijska Arabija prednjače u internetskim trendovima i visokoj tehnologiji. Prema istraživanju koje je proveo *Eshop World*, UAE ima najveću stopu prodora pametnih telefona na svijetu, odnosno 81 % stanovnika koristi pametni telefon, od kojih 91 % pripada demografskoj skupini milenijaca odnosno generaciji u dobi od 18 do 25 godina starosti. Preko 46 % korisnika elektroničke trgovine u UAE-u naručivalo je proizvode iz drugih zemalja.

Bez obzira na konstantno ulaganje u dizanje razine sigurnosti u internetskom plaćanju računa, čak 58 % *online* transakcija i dalje završava plaćanjem u gotovini.

Prema istraživanju *Payfort Groupa*, od ukupne potrošnje putem elektroničke trgovine, kako stanovnici arapskog poluotoka uglavnom ne kupuju namirnice tim putem, samo se 9 % prometa odnosilo na kupovinu namirnica.

Prodaja putem elektroničke trgovine na
Arapskom poluotoku*, 2014.

* Arapski poluotok uključuje UAE, Saudijsku Arabiju, Egipat, Kuvajt, Libanon i Jordan
Izvor: Payfort Group; Retail International

Trgovinske barijere, carine i ostali sporazumi

Popis važnih internetskih adresa za informacije o aktualnim trgovinskim barijerama, carinskim tarifama, porezima i pravilima o podrijetlu, te o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima između Europske unije i UAE-a te popis međunarodnih ugovora iz područja gospodarstva između Republike Hrvatske i UAE nalazi se na slijedećim poveznicama:

Popis trgovinskih barijera UAE i Europske unije	http://madb.europa.eu/madb/barriers_result.htm?isSps=false&countries=AE
Carinske tarife, porezi i protokol o podrijetlu	http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi
Popis sanitarnih i fitosanitarnih pitanja (SPS)	http://madb.europa.eu/madb/sps_barriers_details.htm?isSps=true&barrier_id=14003
Popis međunarodnih ugovora iz područja gospodarstva između Hrvatske i UAE-a	http://gd.mvep.hr/hr/strana-trzista/ujedinjeni-arapski-emirati,62.html#p

Općenita napomena: tvrtke registrirane u slobodnim zonama oslobođene su carina na uvoz i ponovni izvoz dok god poslovanjem ne napuštaju područje slobodne zone. Izuzeci od 5 %-tnih tarifa su tarife na alkohol u vrijednosti 50 % te tarife na duhan u vrijednosti 100 %. Postoje značajna ograničenja pri uvozu vatrenog oružja i svinjetine.

Identifikacija tržišnih potreba i potrošača

UAE ima značajan udio useljenika u stanovništvu, većinom iz azijskih zemalja, a osobito s Indijskog poluotoka te iz ostalih arapskih zemalja. Ovi useljenici uglavnom rade fizičke poslove, ali i poslove u tehničkim djelatnostima te zauzimaju i upravljačke pozicije. Useljenici iz Zapadne Europe i Sjeverne Amerike uglavnom su na visokim položajima u tehničkim djelatnostima.

Tri najveća emirata, Abu Dhabi, Dubai i Sharjah, imaju gotovo 75 % ukupnog stanovništva.

Dubai je regionalno sjedište većine multinacionalnih kompanija koje djeluju na Bliskom istoku, te je u njemu udio useljenika spram lokalnog stanovništva oko 80 %.

Značajan udio lokalnog stanovništva često poslovno putuje u zapadne zemlje, te je u odluci o odredištu za stjecanje visokog obrazovanja sklon izboru zapadnih zemalja, usvajajući time i velik dio prehrambenih i potrošačkih navika zemalja u kojima borave.

Velik udio azijske populacije najveći je generator potražnje za indijskim i pakistanskim prehrambenim proizvodima, dok su zapadni useljenici i lokalno stanovništvo temelj za stabilnu potražnju za europskim i američkim prehrambenim proizvodima.

Širenjem kableske i satelitske televizije diljem UAE-a, potrošačke navike postale su podložne utjecaju promotivnih kampanja. Sve veći broj lokalnih žena radi izvan kuće i odlučuje se na naručivanje dostave gotovih jela te kupnju pripremljenih i polupripremljenih obroka čime se dosadašnje navike domicilnog stanovništva mijenjaju pod utjecajem globalizacijskih trendova.

Glavni pokretač kupovnih navika su useljenici koji čine više od tri četvrtine stanovnika UAE-a. Od tog je broja 75 % muškaraca koji su samci te preferiraju brzu prehranu, jednostavnu za pripremu i nižeg cjenovnog ranga. Iste preferencije u izboru prehrambenih proizvoda imaju i turisti niže platežne moći koji nisu skloni odlasku u restorane.

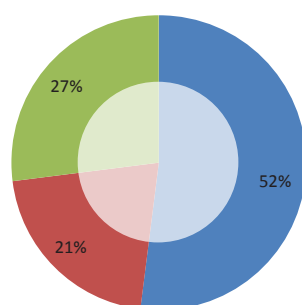
Prodaja organski uzgojenih proizvoda iz godine u godinu bilježi značajan rast te sve više potrošača bira svježije proizvode s certifikatima organskog podrijetla.

Potrošači iz tri najveća emirata uglavnom kupuju u hipermarketima i supermarketima te je ta vrsta maloprodajnih kanala u urbanim dijelovima u porastu. Manje samoposlužne

trgovine i lokalni trgovine s namirnicama uglavnom se oslanjaju na *last-minute* kupnju osnovnih namirnica pa je i ta vrsta trgovina, u udaljenijim i manje naseljenim područjima, u konstantnom rastu. Hipermarketi i supermarketi čine oko 50 % udjela u ukupnoj maloprodaji prehrambenih proizvoda.

Trgovina prehrambenim proizvodima u UAE-u po vrsti maloprodajnog kanala, 2014.

■ Hipermarketi ■ Supermarketi ■ Ostali

Izvor: Euromonitor, 2018.

Trendovi u potrošačkim navikama idu u korist svježih proizvoda koji bilježe stalni rast potražnje, a potrošači sve češće odabiru kupnju po diskontiranim cijenama. Zbog visoke stope dijabetesa i pretilosti u domicilnom stanovništvu (jedna od najviših na svijetu) useljenici sve češće sa sobom dovode i svoje obitelji, koje uglavnom kuhaju kod kuće. To generira značajan porast potražnje za zdravom organskom hranom, čija prodaja raste u prosjeku 20 % godišnje.

Aktivne su i nacionalne kampanje podizanja svjesnosti o dijabetesu i kardiološkim bolestima koje promoviraju hranu bez glutena i hranu s niskim udjelom ugljikohidrata, pripremljenu za kuhanje.

Privatne trgovačke marke prepoznate su kao kvalitetni i jeftini zamjenski proizvodi poznatim svjetskim markama te ostvaruju rapidan rast potražnje.

Potreba za halal prehrambenim proizvodima predstavlja važnu priliku za izvoznike. Halal se odnosi na način pripreme prehrambenih proizvoda koji je dopušten ili zakonit po tradicionalnom islamskom zakonu.

Osim točno propisanog načina klanja mesa, često se primjenjuje i na pripremu ostale dopuštene hrane i pića. Halal proizvodi u trgovinama su jasno naznačeni i izdvojeni od ostalih proizvoda.

UAE je islamska zemlja. Svinjetina i prehrambeni proizvodi koji sadrže svinjetinu mogu biti dijelom ponude samo u maloprodajnim trgovinama većim od 232 kvadratna metra, kako bi se spriječila kontaminacija halal proizvoda. Supermarketi moraju imati djelatnika zaduženog za rukovanje proizvodima od svinjetine i kontrolu njihove temperature. Restorani i hoteli imaju obvezu zaduživanja posebnog djelatnika koji se brine o pripremi jela sa svinjetinom.

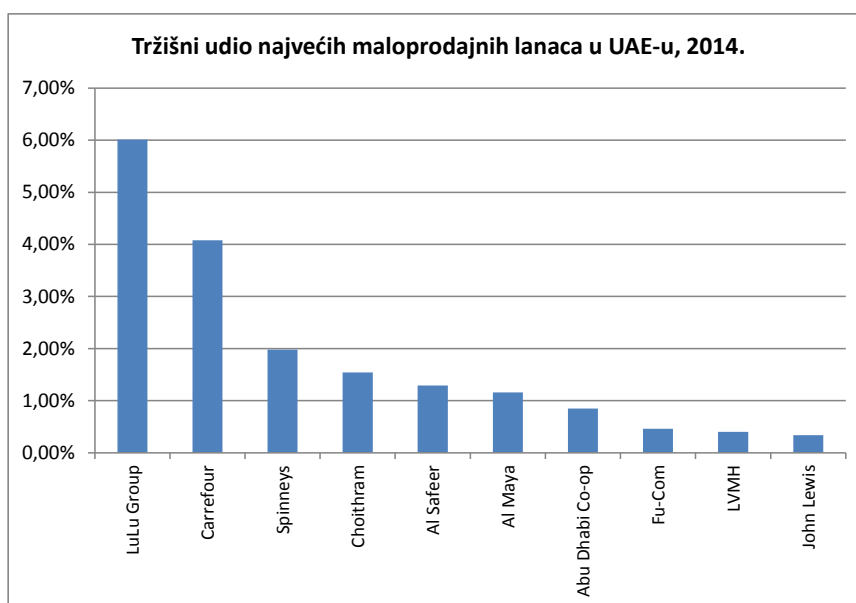
Prema istraživanju koje je proveo *Dubai Islamic Economy Development Centre*, proizvodnja halal hrane je najveći i najrašireniji sektor islamske ekonomije, a UAE je regionalno trgovačko središte njene prodaje i ponovnog izvoza u islamske zemlje.

U UAE-u se godišnje održava nekoliko sajмова posvećenih isključivo halal proizvodima.

Tržišni lideri

Brza urbanizacija i rast raspoloživog dohotka stanovništva povoljno utječu na trendove u potrošnji prehrambenih proizvoda. Iako su hipermarketi i dalje najbrže rastući kanal trgovine prehrambenih proizvoda, sve veća potražnja za svježim proizvodima te sama blizina supermarketa i malih trgovina mijenja kupovne navike, preusmjeravajući potrošače i na taj kanal.

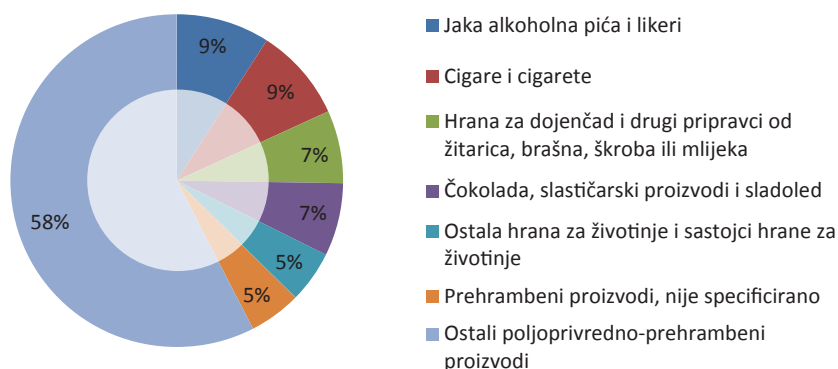
Svi maloprodajni lanci orijentirani su na agresivno širenje, otvaranjem novih trgovina od kojih se većina nalazi u novim stambenim naseljima u predgrađu.

Izvor: Euromonitor, 2018.

Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi iz EU

Glavni izvozni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi iz EU-a u UAE 2017.

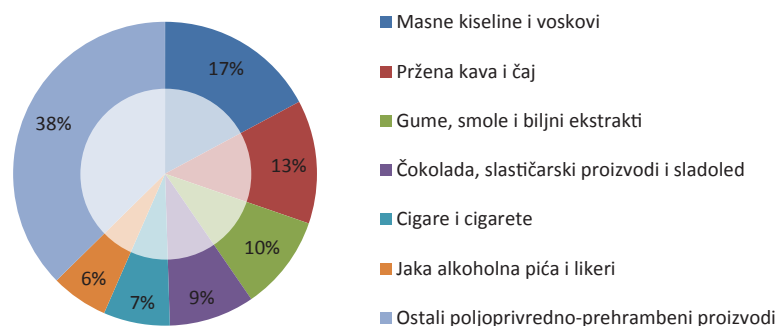

Izvor: European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Agri-Food Trade Statistical Factsheet European Union – United Arab Emirates, 2018.

TOP 10 IZVOZNIH POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA IZ EU-A U UAE, 2017., PO VRSTI	Milijuni € 2013.	Milijuni € 2014.	Milijuni € 2015.	Milijuni € 2016.	Milijuni € 2017.	% udjela u sektoru 2017.	% promjene 2016. – 2017.
1 Jaka alkoholna pića i likeri	193	248	287	294	278	9,4	-5,4
2 Cigare i cigarete	31	314	309	321	274	9,3	-14,6
3 Hrana za dojenčad i drugi pripravci od žitarica, brašna, škroba ili mlijeka	116	167	186	190	219	7,4	15,3
4 Čokolada, slastičarski proizvodi i sladoled	183	201	247	257	215	7,3	-16,3
5 Ostala hrana za životinje i sastojci hrane za životinje	233	214	213	190	148	5,0	-22,1
6 Prehrambeni proizvodi, nije specificirano	131	146	164	157	147	5,0	-6,4
7 Mlijeko u prahu i sirutka	133	172	162	125	147	5,0	17,6
8 Proizvodi od povrća, voća ili orašastih plodova	89	107	117	127	125	4,2	-1,6
9 Vino, vermut, jabukovača i ocat	95	108	115	121	123	4,2	1,7
10 Povrće, svježe, rashlađeno i sušeno	76	90	111	119	123	4,2	3,4

Izvor: European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Agri-Food Trade Statistical Factsheet European Union – United Arab Emirates, 2018.

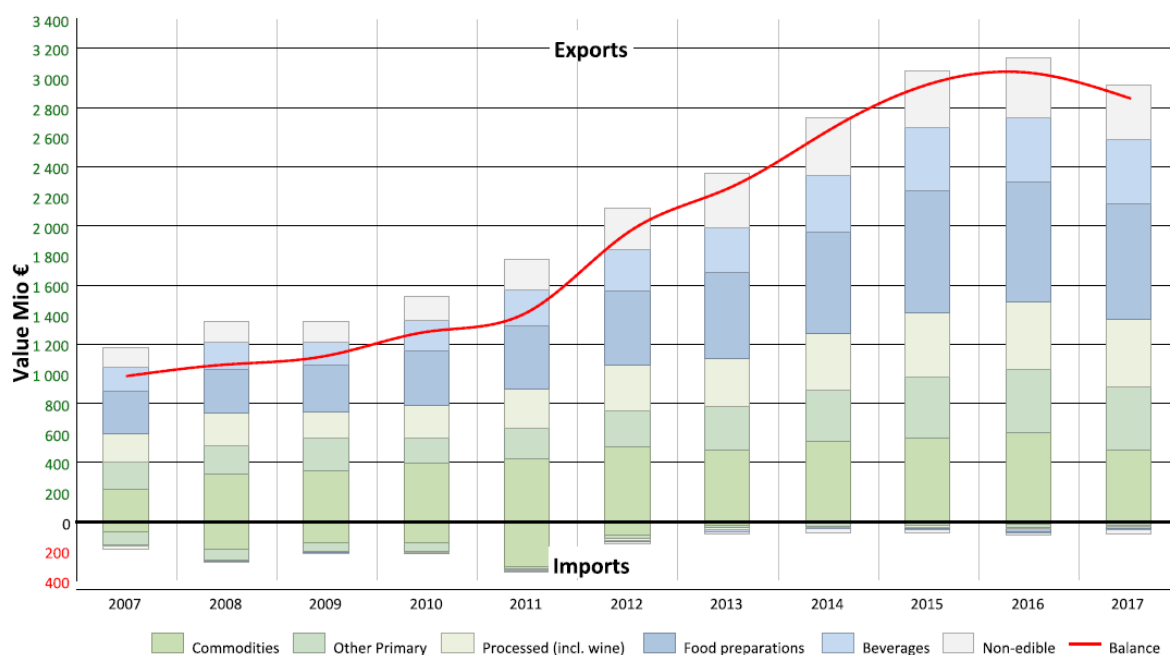
Glavni uvozni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi iz UAE-a u EU 2017.

Izvor: European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Agri-Food Trade Statistical Factsheet European Union – United Arab Emirates, 2018.

TOP 10 UVOZNIH POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA IZ UAE-A U EU, 2017., PO VRSTI	Milijuni € 2013.	Milijuni € 2014.	Milijuni € 2015.	Milijuni € 2016.	Milijuni € 2017.	% udjela u ukupnim polj.-prehr. proizvodima 2017.	% promjene 2016. – 2017.
1 Masne kiseline i voskovi	11	11	11	12	15	17,2	25,0
2 Pržena kava i čaj	8	8	12	10	11	12,6	10,0
3 Gume, smole i biljni ekstrakti	0	1	2	12	9	10,3	-25,0
4 Čokolada, slastičarski proizvodi i sladoled	0	1	2	8	8	9,2	0,0
5 Cigare i cigarete	3	2	4	5	6	6,9	20,0
6 Jaka alkoholna pića i likeri	5	4	6	4	5	5,7	25,0
7 Vode i gazirani sokovi	2	4	5	5	5	5,7	0,0
8 Tropsko voće, svježe ili sušeno, orašasti plodovi i začini	2	5	4	4	5	5,7	25,0
9 Povrće, svježe, rashlađeno i sušeno	5	3	6	3	4	4,6	33,3
10 Biljna ulja, osim palminog i maslinovog	0	0	1	2	3	3,4	50,0

Izvor: European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Agri-Food Trade Statistical Factsheet European Union – United Arab Emirates, 2018.

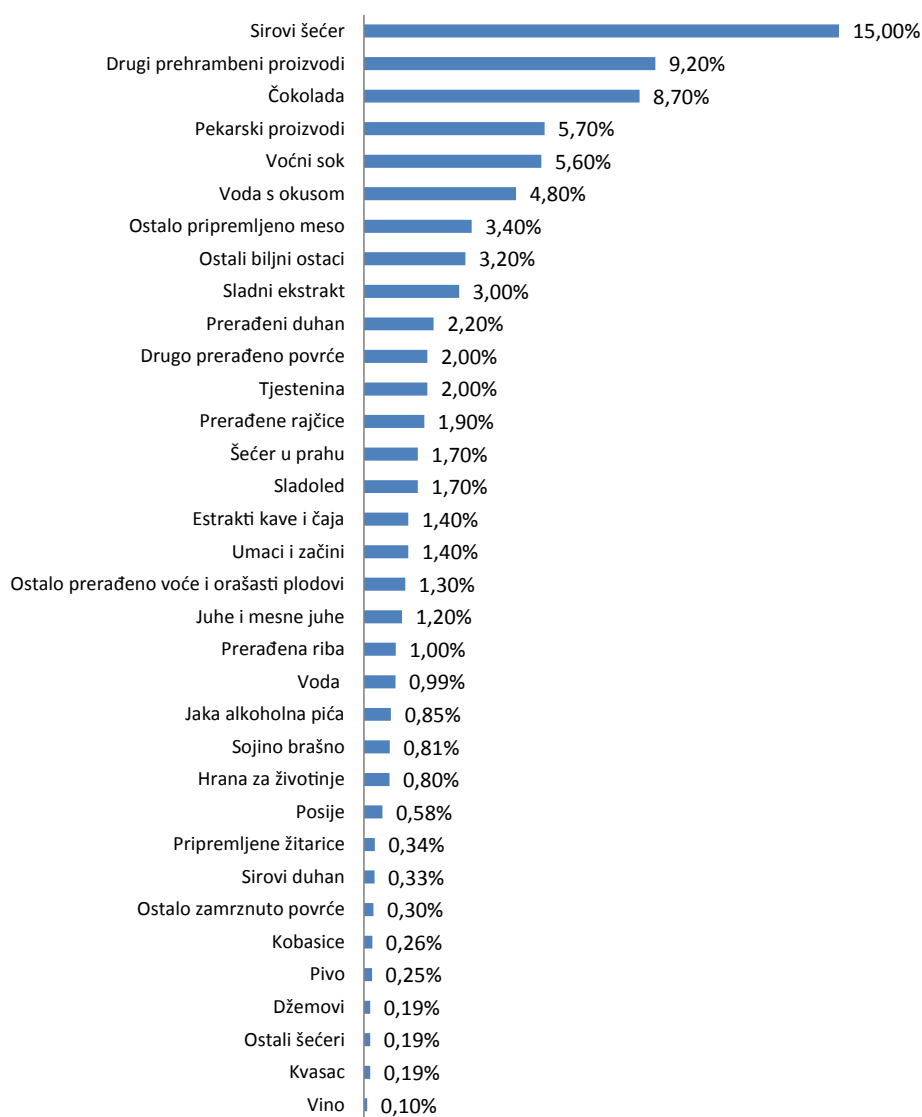

Legenda: Commodities = Potrošni proizvodi; Other Primary = Ostali primarni proizvodi; Processed (incl. wine) = Prerađeni (uklj. vino); Food preparations = Prehrambeni proizvodi; Beverages = Pića; Non-edible = Nejestivi proizvodi; Balance = Bilanca

Izvor: European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development, AgriFood Trade Statistical Factsheet European Union – UAE, 2018.

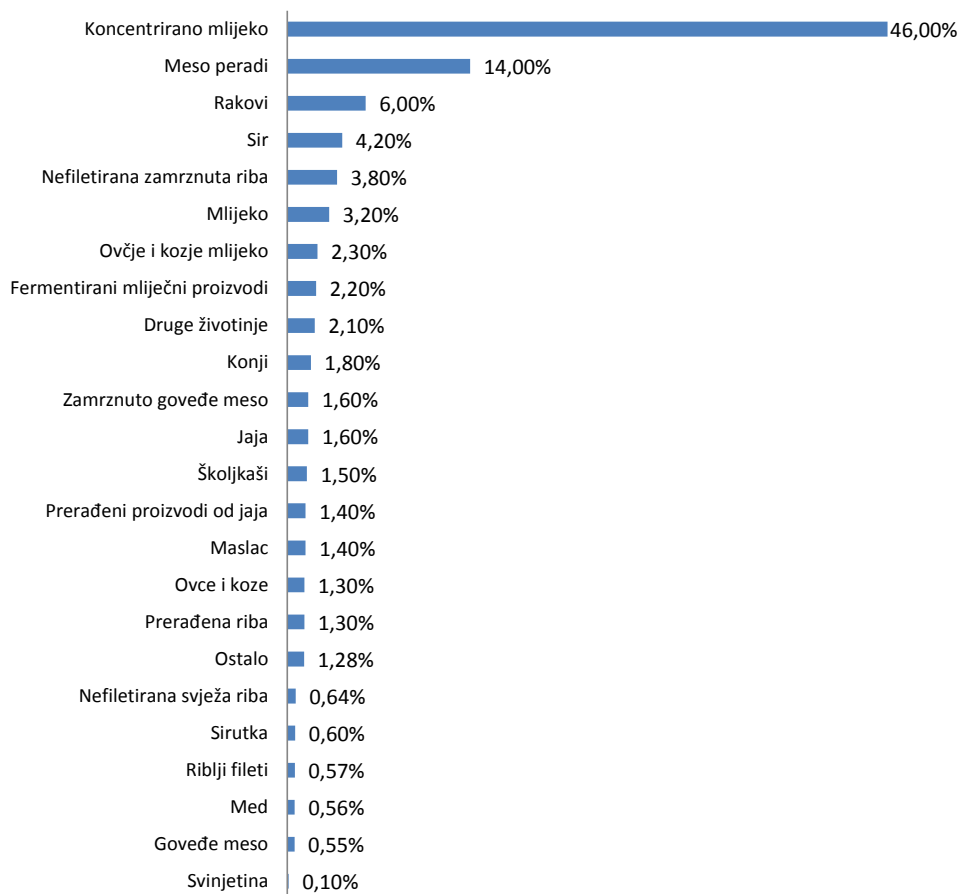
Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi

STRUKTURA IZVOZA PREHRAMBENOG SEKTORA IZ UAE-a, 2016., po vrsti

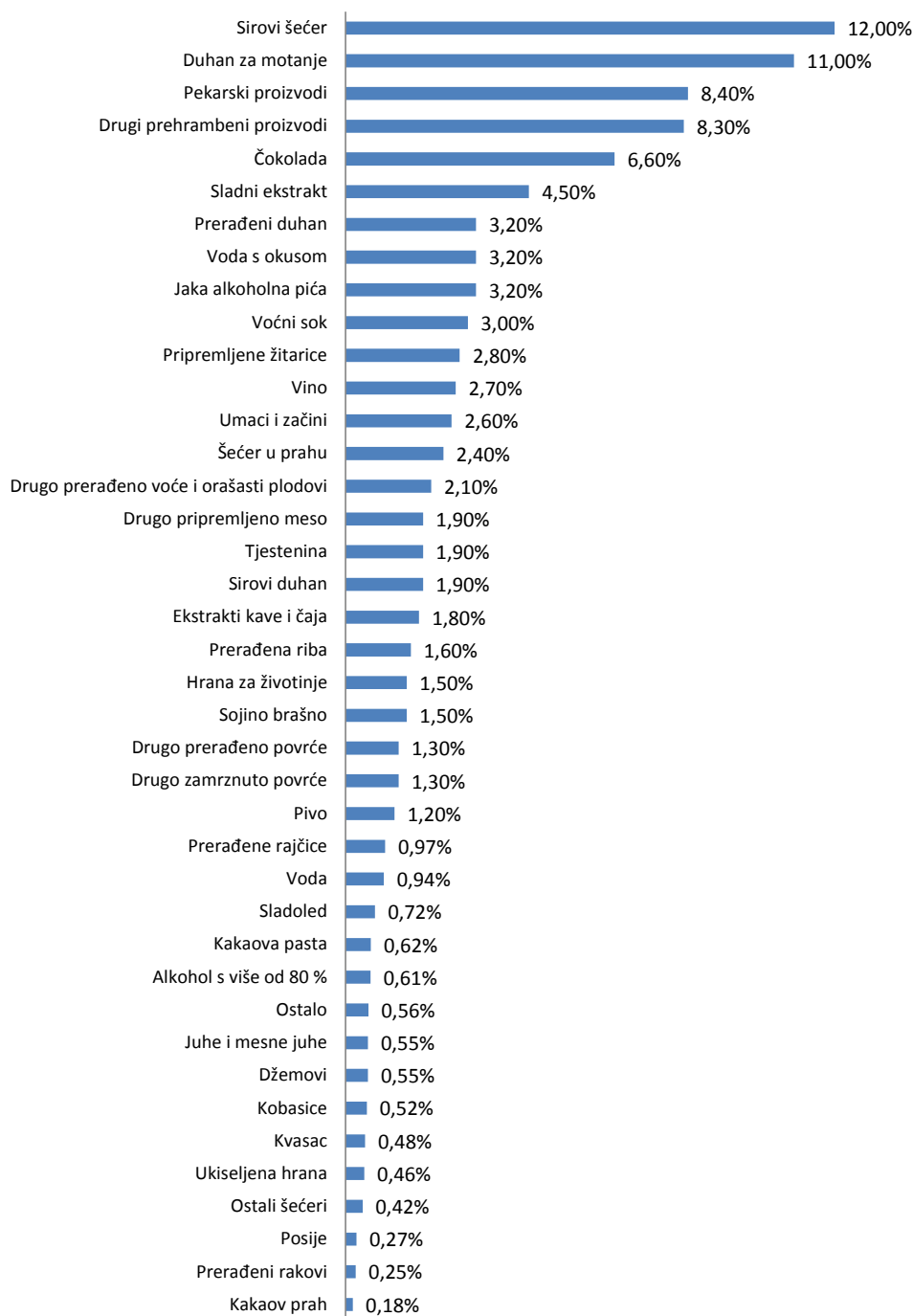
Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

**STRUKTURA IZVOZA PROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA IZ UAE-a,
2016., po vrsti**

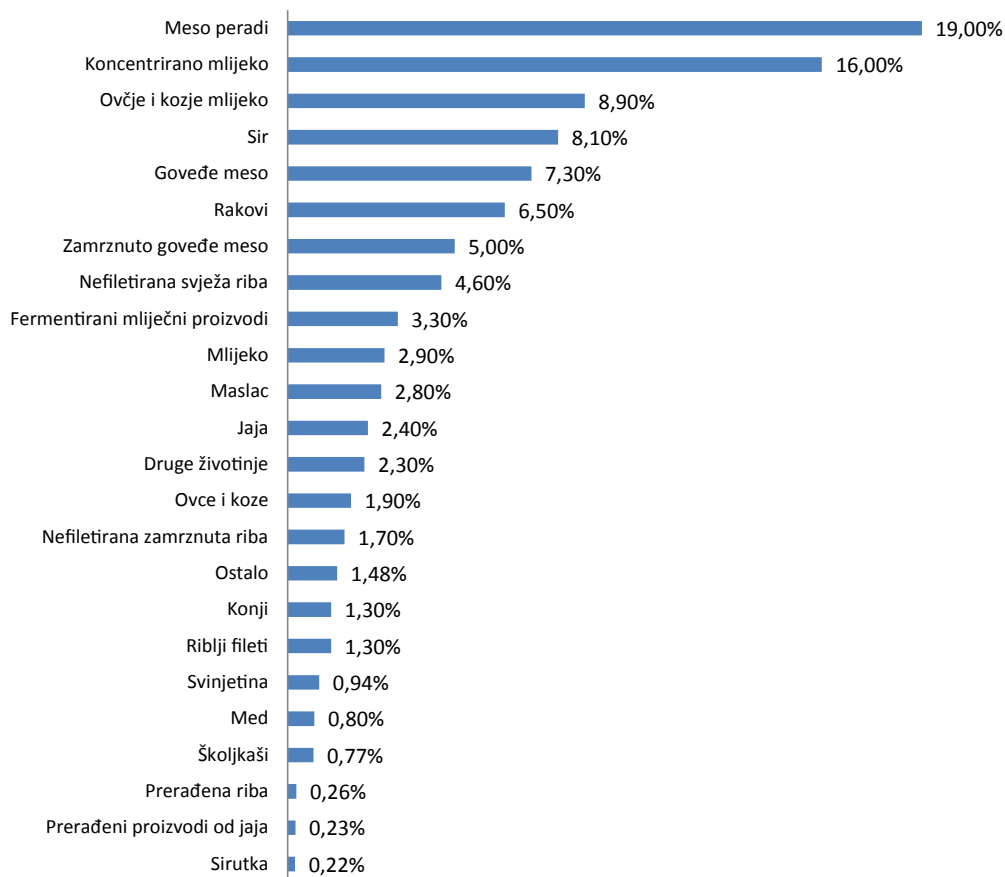
Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

STRUKTURA UVOZA PREHRAMBENOG SEKTORA U UAE, 2016., po vrsti

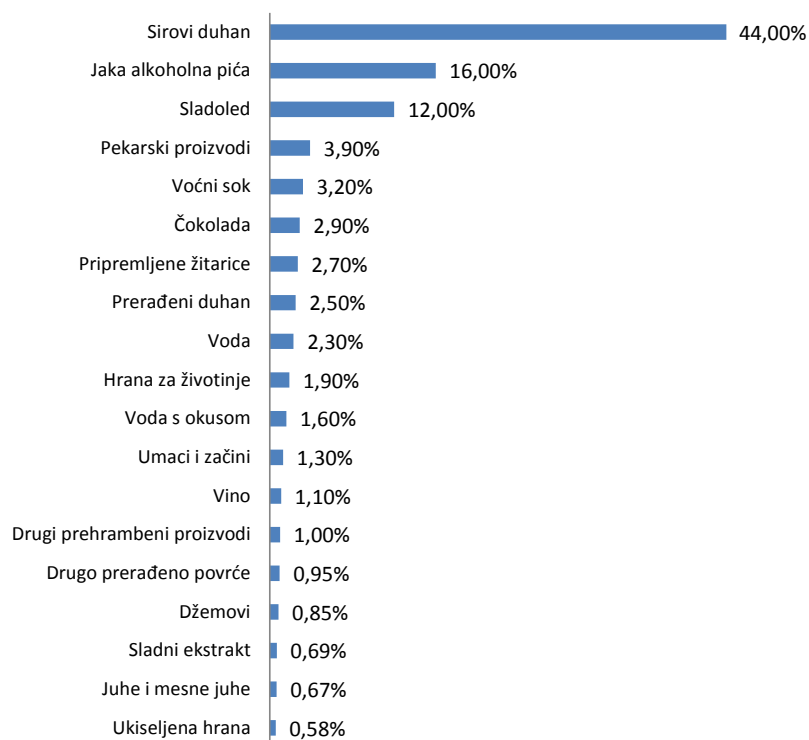
Izvor: *The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence*

**STRUKTURA UVOZA PROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA U UAE, 2016.,
po vrsti**

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

STRUKTURA HRVATSKOG IZVOZA U UAE PREHRAMBENOG SEKTORA, 2016.

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

STRUKTURA HRVATSKOG IZVOZA U UAE PROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA, 2016.

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

Najznačajniji sajmovi

DUBAI, listopad 2018.

Seafood Expo Dubai

29. – 30. listopada 2018.

Izložba prerade morskih plodova

www.dubaiseafoodexpo.com

DUBAI, listopad 2018.

Halal Expo Dubai

29. – 30. listopada 2018.

Izložba halal proizvoda i usluga

www.halalexpodubai.com

DUBAI, listopad 2018.

The Speciality Food Festival Dubai

30. listopada – 1. studenog 2018.

Najveći događaj gurmanske industrije i industrije fine hrane u regiji Bliskog istoka i Afrike

www.speciality.ae

DUBAI, listopad 2018.

yummex Middle East Dubai

30. listopada – 1. studenog 2018.

Međunarodni trgovački sajam slastičarske industrije

www.yummex-me.com

DUBAI, listopad 2018.

SEAFEX Dubai

30. listopada – 1. studenog 2018.

Stručni sajam morskih plodova regije

www.seafexme.com

DUBAI, studeni 2018.

Gulfood Manufacturing Dubai

6. – 8. studenog 2018.

Najveći događaj industrije hrane i pića u regiji Bliskog istoka, Afrike i Južne Azije

www.gulfoodmanufacturing.com

Abu Dhabi, prosinac 2018.

SIAL Middle East Abu Dhabi

10. – 12. prosinca 2018.

Međunarodni trgovački sajam prehrambenih proizvoda

www.sialme.com

DUBAI, veljača 2019.

Gulfood – “The World of Food. The World of Good.”

17. – 21. veljače 2019.

Međunarodni trgovački sajam hrane

www.gulfood.com

DUBAI, veljača 2019.

Dubai Drink Technology Expo Dubai

26. – 28. veljače 2019.

Međunarodni trgovački sajam bezalkoholnih pića

www.drinkexpo.ae

DUBAI, ožujak 2019.

AgraME Dubai

5. – 7. ožujka 2019.

Najveći događaj poljoprivredne industrije na Bliskom istoku

www.agramiddleeast.com

KOZMETIČKI SEKTOR

Aktualno stanje i prognoze rasta

Kozmetički sektor u UAE-u godinama je u brzom uzlaznoj putanji, iako se u 2017. godini taj trend malo usporio. Unatoč tomu što zemlja nema velik broj stanovnika, zbog kulturoloških stavova lokalnog stanovništva o ljepoti i njezi, visokog udjela turizma u odnosu na broj stanovnika i velikog broja useljenika, najveći su potrošač kozmetičkih proizvoda na cijelom Bliskom istoku. Preko 80 % proizvoda cijelog kozmetičkog sektora UAE-u prodaje se u trgovačkim centrima, supermarketima i hipermarketima.

Potrošači su spremni velik dio svojih prihoda potrošiti na kozmetiku, osobito na proizvode za njegu kože koje im preporuča lokalni profesionalni kozmetičari. Više od 35 % prodaje proizvoda za njegu kože ostvaruje se u hipermarketima i supermarketima, dok je udio njihove prodaje u kozmetičkim salonima 15 %. Proizvodi za njegu kože najveći su pokretač trendova u kozmetičkom sektoru UAE-a.

Očekuje se da će tržište kozmetike u UAE-u do 2025. godine dosegnuti vrijednost od 4,1 milijarde USD zbog ubrzane urbanizacije i ulaganja u otvaranje novih trgovačkih centara u svojstvu jačanja turističke ponude. Jedan je od ciljeva vlade UAE-a u turističkom sektoru pozicioniranje zemlje kao najveće svjetske *shopping* destinacije. Turisti čine najveći udio potrošača u prodaji parfema.

U kategoriji ljepote i osobne njege dominiraju internacionalne marke, koje osim velikih ulaganja u standardne marketinške kanale, sve više svog marketinškog budžeta alociraju u promociju putem osoba koje imaju utjecaj na društvenim mrežama, odnosno *influencera*. Društvene mreže u UAE-u dosegle su visoke trendovske razine te su blog i vlog najpopularniji načini komunikacije sa širokim masama. Uz neophodni blog i vlog, FaceBook, Twitter i Instagram obvezni su komunikacijski kanali za postizanje tržišne prepoznatljivosti, na kojima se većina potrošača u UAE-u prvi put upoznaje s novim proizvodima i odlučuje na kupnju.

Početakom 2018. godine, država je svim plaćenim *influencerima* na društvenim mrežama uvela obvezu registracije i izdavanje licenci za rad.

Najveći potencijal u kategoriji njege kože imaju halal proizvodi te premium marke. Globalni trend u cijeloj regiji Perzijskog zaljeva holistički je pristup zdravlju, a time i odabiru proizvoda za osobnu njegu. Najveći potencijal u potkategorijama dekorativne i preparativne kozmetike, uz halal proizvode, imaju organski i veganski proizvodi, te proizvodi bez parabena i sulfata.

Uvođenjem PDV-a od 5 % početkom 2018. godine, kako bi ublažili njegov negativni utjecaj na prodaju, trgovački su lanci pojačali aktivnosti u smjeru promocije popusta i specijalnih akcija na kozmetičkim proizvodima.

Ključni su akteri prema veličini udjela u prodaji na kozmetičkom tržištu UAE-a globalne marke – L'ORÉAL, SHISEIDO, UNILEVER, ESTÉE LAUDER, PROCTER & GAMBLE, LVMH, Coty, Chanel, Dior, Guerlain, Clarins, Clinique, Lancôme, Beiersdorf, MAC, Revlon i Avon Products.

Najznačajniji domaći proizvođači kozmetike su Rasasi i Ajmal, prisutni su samo u kategoriji parfema i imaju blagu, ali održivu potražnju lokalnog stanovništva za svojim proizvodima.

Dubai je glavno trgovačko središte kozmetičkog sektora za cijelu regiju, značajni prihod ostvaruje ponovnim izvozom uvezenih proizvoda te je certifikacijsko središte za halal proizvode.

Iz UAE-a su potekla dva značajna maloprodajna lanca proizvoda koji u svojem asortimanu nude preparativnu i dekorativnu kozmetiku – Faces i Paris Gallery. Paris Gallery posjeduje preko 50 maloprodajnih trgovina diljem zemlje te Saudijske Arabije, Omana, Katara i Bahreina, dok Faces posjeduje 75 trgovina u 10 zemalja regije Bliskog istoka.

Iako se glavnina prodaje odvija u trgovačkim centrima, hipermarketima i supermarketima, elektronička se trgovina uspješno nameće kao konkurent tim kanalima, kako u kategoriji masovnih proizvoda tako i u kategoriji premium kozmetičkih proizvoda. Potrošači koji kupuju u elektroničkim trgovinama, uspoređuju popuste i proizvode te se informiraju o njihovim sastojcima i djelovanju. Najtraženije riječi u pretraživanju kozmetičkih proizvoda u elektroničkim trgovinama su – svjež izgled kože, tretman prištića i sebuma, hidratacija kože te organski proizvod i halal proizvod.

Duty free shopovi, odnosno bescarinske trgovine u zračnim lukama, ostvaruju najveći prihod od parfema i proizvoda za njegu kože. Dubai Duty Free ostvaruje 46 % ukupne

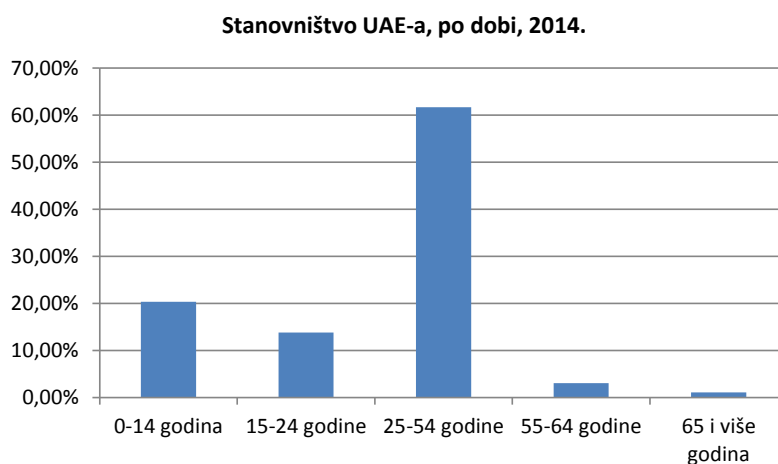
duty free prodaje zračnih luka u regiji i preko 5 % globalnog aerodromskog *duty free* prometa, a slijede ga glavna katarska zračna luka Doha's Hamad International Airport, zračna luka Abu Dhabi i bahreinska Manama.

Unatoč optimističnim predviđanjima rasta, *duty free* prodaja je u stalnom riziku od trenutnog pada potrošnje u slučaju terorističkog napada, političke nestabilnosti ili financijske krize.

Identifikacija tržišnih potreba i potrošača

UAE je u 2017. godini na osmom mjestu na svijetu po bruto nacionalnom proizvodu po glavi stanovnika prema paritetu kupovne moći (PPP). U trećem kvartalu 2018. godine on iznosi 67.293 USD, a do 2020. godine se očekuje da će on iznositi 71.100 USD.

Zbog visokog udjela useljenika u stanovništvu, koji iznosi oko 90 %, najviše stanovnika je u dobi između 25 i 54 godina života.

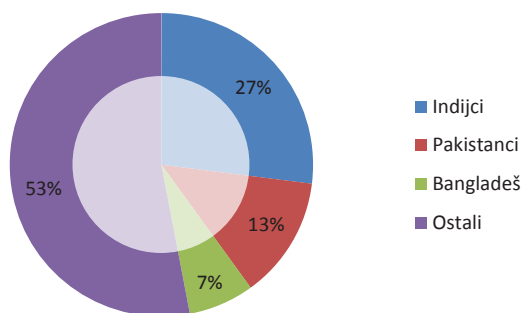

Izvor: UN Comtrade, IMF, Parlov Digital Intelligence

Mlađi lokalni potrošači su studenti ili nezaposlene osobe s ograničenim financijskim resursima koji često eksperimentiraju s kozmetikom i bojama za kosu te puno pažnje posvećuju osobnoj njezi i izgledu u okvirima zadanim kulturološkim običajima. Oni su cjenovno osjetljivi, biraju jeftinije marke i izrazito su aktivni na društvenim mrežama. Osobna njega usmjerena na preparativnu i dekorativnu kozmetiku te parfeme osobito im je zanimljiva te su, zbog svojih komentara i promicanja trendova usmenom predajom, jedan od pokretača potražnje za premium proizvodima u starijim ciljnim skupinama.

Prema istraživanju Euromonitora iz 2016. godine, kozmetički sektor na Bliskom istoku većim dijelom ovisi o lokalnom stanovništvu, osobito ženama koje su pripadnice srednjeg i visokog društvenog sloja. Većina useljenika su muškarci niske platežne moći iz Indije, Bangladeša i Pakistana, koji prema istraživanju Gulfmigrationa iz 2014. godine, čine gotovo pola udjela u stanovništvu UAE-a. Većina useljenika je u zemlji zbog ekonomskih razloga, osjetljivi su na potrošnju te većinu prihoda šalju svojim obiteljima u domovini.

Stanovništvo UAE-a prema nacionalnosti, 2014.

Izvor: Gulfmigration, 2014., Parlov Digital Intelligence

Velike internacionalne marke, kao što su Nivea, Dove, Lux, Gillette, Pantene i Hugo Boss, visok stupanj prodaje ostvaruju upravo kod useljenika zbog njihove globalne poznatosti i povjerenja potrošača koje su stekli u njihovim domicilnim zemljama.

Lokalno stanovništvo UAE-a preferira kozmetičke proizvode visoke kvalitete te premium proizvode poznatih svjetskih marki i spremni su za njih platiti visoke cijene. Prema

istraživanju Euromonitora, potrošnja lokalnih stanovnika UAE-a na premium kozmetičke proizvode, iznosila je u 2017. godini 48 USD po glavi stanovnika, dok je u 2012. godini bila 40 USD. Prema istraživanju Thomson Reutersa, udio u potrošnji premium kozmetičkih proizvoda u odnosu na ostale kozmetičke proizvode u UAE-u je u 2014. godini iznosio čak 26 %.

Velik utjecaj na potrošnju u kozmetičkom sektoru ima turizam. Godišnji broj turista koji posjećuje UAE dvostruko je veći od ukupnog broja stanovnika zemlje. Kozmetičke proizvode, kao idealan dar s putovanja, odabiru i unutarnji turisti, koji posjećuju destinacije vlastite zemlje, i turisti koji dolaze iz stranih zemalja. Parfemi s cvjetnim mirisom i mirisom mošusa najčešći su izbor autentičnog dara s Bliskog istoka. Uz parfeme, zbog znatno nižih cijena, stranim su turistima atraktivni i proizvodi za njegu kože svjetski poznatih marki.

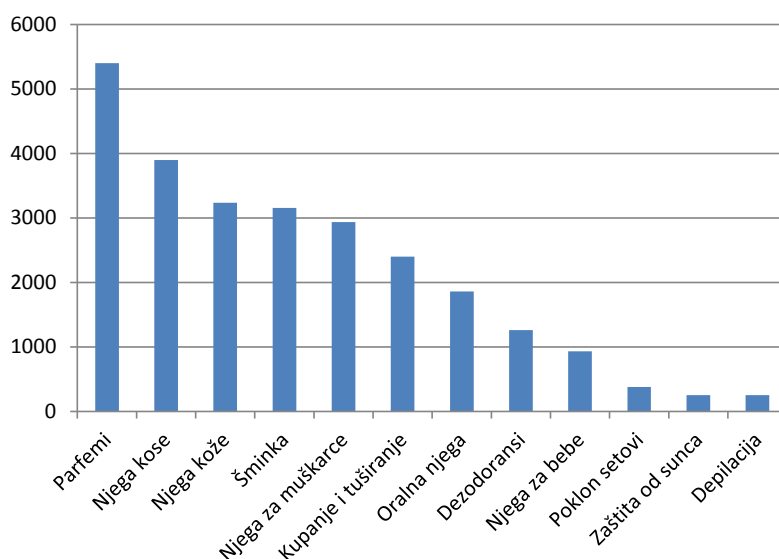

Izvor: JCDcaux, 2016.

Potražnja za parfemima nije vezana samo uz turizam, nego i uz klimatske uvjete te kulturološke karakteristike podneblja. U bliskoistočnoj kulturi parfemi nemaju samo ulogu osvježivača već su vezani i uz religijske obveze te pravila pristojnosti. Arapska ženska populacija tradicionalno koristi mnogo više proizvoda za osobnu njegu i njegu kože od ženske populacije zapadnih kultura. Iako Arapkinje nose džilbabe i pokrivaju

glave, kod kuće se od njih očekuje da budu lijepe i njegovane. Od višeg se društvenog sloja ovih potrošača, ako žele zadržati svoj društveni status, očekuje velika predanost izgledu i njezi kože, skupoj odjeći i vrhunskoj šminki.

**Maloprodaja proizvoda kozmetičkog sektora u članicama
Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva, 2015., po vrsti,
u milijunima USD**

Izvor: Euromonitor, UN Comtrade, OEC Observatory of Economic Complexity, 2015.

Kupovne navike i potrošačko ponašanje ženskih osoba u bliskoistočnoj regiji ograničeno je religijskim pravilima koje se razlikuju u pojedinim zemljama. Spolno izdvajanje je uobičajeno i lokalne žene trgovačke centre, hipermarkete i supermarkete posjećuju isključivo u pratnji muškog ili ženskog člana porodice, a mnoge ovise o obitelji i kada je riječ o prijevozu do prodajnog mjesta. Također, mnoge nemaju vlastite prihode, a prema istraživanju Al Masaha, samo 17 % ih je zaposleno.

S obzirom na to da religija igra važnu ulogu u izboru kozmetičkih proizvoda kod većine lokalnih žena, potražnja za halal proizvodima u kozmetičkom sektoru u ubrzanom je rastu. Halal proizvodi moraju biti proizvedeni prema šerijatskim pravilima, odnosno moraju biti proizvedeni bez korištenja alkohola ili sastojaka životinjskog podrijetla dobivenih od

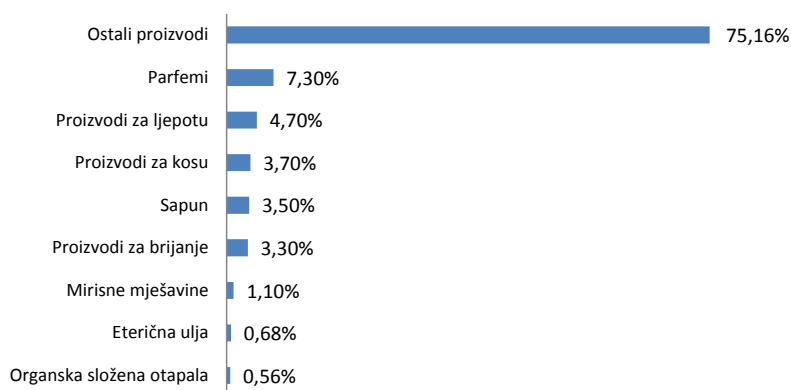
svinja, krvi te životinjskih ili ljudskih enzima. Reklamne kampanje kozmetičkih proizvoda usmjerene na lokalno stanovništvo uglavnom prikazuju modele koji nose hidžab.

Najtraženiji su proizvodi za njegu kože proizvodi za izbjeljivanje kože i puderi. Za njegu kose najtraženiji su proizvodi koji smanjuju masnoću kose i ublažavaju iritaciju zbog prekrivanja glave.

Potrošači kozmetičkih proizvoda većinom su aktivni na društvenim mrežama te su pod snažnim utjecajem *influencera* prema čijim savjetima često donose odluke o kupnji. Blogovi i vlogovi su najraširenije vrste promotivnih taktika velikih kozmetičkih marki u komunikaciji s njihovim potrošačima.

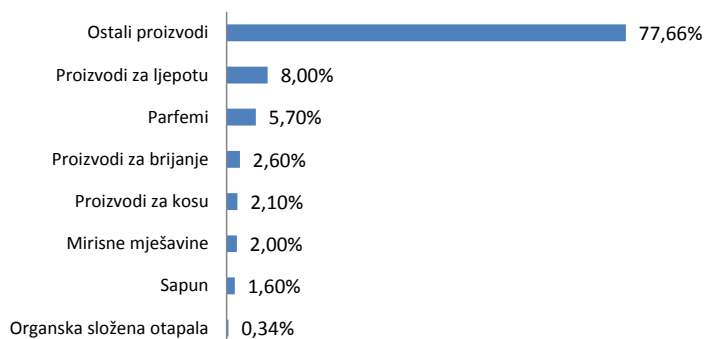
Najznačajniji uvozni i izvozni proizvodi

STRUKTURA UAE IZVOZA, SEKTOR KEMIJSKIH PROIZVODA, PODSEKTOR KOZMETIKE, 2016., po vrsti

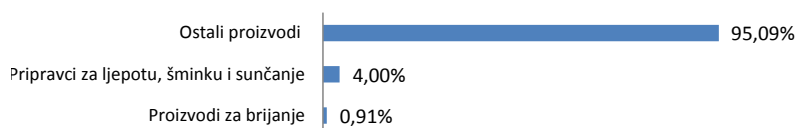
Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

STRUKTURA UAE UVOZA, SEKTOR KEMIJSKIH PROIZVODA, PODSEKTOR KOZMETIKE, 2016., po vrsti

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

STRUKTURA HRVATSKOG IZVOZA U UAE, SEKTOR KEMIJSKIH PROIZVODA, PODSEKTOR KOZMETIKE, 2016.

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

Najznačajniji sajmovi u kozmetičkom sektoru

DUBAI, studeni 2018.

Middle East Organic & Natural Products Expo Dubai

18. – 20. studenog 2018.

Izložba prirodnih i organskih proizvoda Bliskog istoka

www.naturalproductme.com

DUBAI, veljača 2019.

Professional Beauty GCC

17. – 18. veljače 2019.

Izložba proizvoda, usluga i opreme za ljepotu

<https://professionalbeauty.ae>

DUBAI, travanj 2019.

Beautyworld Middle East Dubai

15. – 17. travnja 2019.

Međunarodni trgovački sajam proizvoda za ljepotu i wellness

www.beautyworldme.com

Tržišni lideri i distributeri u prehrambenom i kozmetičkom sektoru u kategorijama distribucijskih kanala hipermarketa i supermarketa

Carrefour UAE

<http://www.carrefouruae.com>

Zajednički pothvat društava Majid Al Futtaim Group i Carrefour France koji posjeduje trgovine u Al Ainu, Abu Dhabiju, Ajmanu, Dubaiju, Ras Al Khaimahu, Sharjahu i Al Shindaghi. Prodaje namirnice, voće, povrće, kozmetičke proizvode, kućanske proizvode, trajnu potrošnu robu, odjeću i drugo.

Lifco Group of Companies

<http://www.lifco.com>

Poslovna grupa sa sjedištem u Sharjahu koja trguje prehrambenim proizvodima i povezanim proizvodima i uslugama. Vlasnik je velikih skladišta i supermarketa u Sharjahu, Dubaiju i Abu Dhabiju te flote dostavnih kamiona, kamiona hladnjača te teretnih kamiona.

LuLu Group International

<http://www.lulugroupinternational.com>

Poslovna grupa sa sjedištem u Abu Dhabiju, prisutna na tržištu s robnim kućama i supermarketima, hipermarketima, uvozom i distribucijom prehrambenih proizvoda i osnovnih potrošačkih proizvoda te podukom u informacijskoj tehnologiji.

Lulu Hypermarket

<http://uae.luluhypermarket.com>

Lanac hipermarketa koji je osnovalo društvo EMKE Group. Prvi hipermarket otvoren je u Al Qusaisu u Dubaiju, dok se ostali nalaze u Fujairahu, Ajmanu, Muscatu (Oman) i Dohi (Katar).

Majid Al Futtaim Group of Companies

<http://www.majidalfuttaim.com>

Poslovna grupa sa sjedištem u Dubaiju čiji su interesi regionalni i lokalni trgovački centri, razvoj hipermarketa, razvoj turizma i odmarališta te stručne i financijske usluge.

Fathima Group of Companies

<http://www.fathimagroup.com>

Poslovna grupa u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Omanu i Indiji. Posjeduje marke Fathima Supermarkets koji su jedan od najvećih lanaca supermarketima u UAE-u, Fathima Trading & Wholesale, Fathima Catering & Camp Service, Fairway Flour Mill te Al Ghazal Automatic Bakery.

Abu Dhabi Co-operative Society

<http://www.adcoops.com>

Maloprodajni lanac sa sjedištem u Abu Dhabiju koji upravlja supermarketima i hipermarketima, trgovačkim parkovima te trgovačkim centrima.

Aswaaq LLC

<http://www.aswaaq.ae>

Maloprodajni lanac iz Dubaija koji nudi ugođaj autentične, tradicionalne ulične tržnice. Posjeduje prodavaonice u četvrtima Nadd Al Hamar, Al Mizhar, Al Sufouh, Umm Suqeim, Al Rigga, Al Warqa i Mirdif. Prodavaonice sadrže bankomate, ljekarne te salone za ljepotu.

Choithrams

<http://www.choithram.com>

Lanac supermarketa s 25 prodavaonica diljem UAE-a, uključujući Abu Dhabi, Sharjah i manje gradove. Nudi svježe proizvode, meso, pekarske proizvode te hranu za konzumaciju izvan kuće. Interesi grupe su veleprodaja, posredovanje u prodaji te proizvodnja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda.

NCC Group of Companies LLC

<http://www.nccauh.ae>

Jedna od najvećih organizacija u UAE-u, specijalizirana za *catering*, upravljanje objektima, poslovnu podršku, inženjerstvo te maloprodaju hrane i pića. Sastoji se od brendova Abela Supermarkets, Slim N Lite, Lavanda Express, Lavanda Bakery Cafe i International Bakeries.

Bani Yas Cooperative Society (BCS)

<http://www.baniyascoop.ae>

Supermarketi u Abu Dhabiju. Kategorije proizvoda uključuju kućanske aparate, kozmetičke proizvode, svježnu hranu, elektroniku, pokućstvo, proizvode za ured proizvode za čišćenje i deterdžente.

Nesto Group

<http://www.nestogroup.com>

Lanac robnih kuća, supermarketa i hipermarketa u zemljama Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva. Marke kojima upravlja su Alwafa, Caravan, & Everfine. Promovira ih putem Western International LLC.

Al Maya Group

<http://www.almaya.ae>

Trgovačko društvo iz Dubaija koje upravlja supermarketima i hipermarketima Almaya te distribuira i pakira robu široke potrošnje. Upravlja franšizama Bhs, Bhs Kids, Borders (knjižare), Paperchase (uredski materijal) i trgovinama Mom & Me, Byford London i DIM.

Geant Easy Supermarket

<http://www.geanteasy-uae.com>

Podružnica je francuske maloprodajne grupe Geant Hypermarket koja nudi voće i povrće, meso, ribu, kozmetičke proizvode, proizvode za kućanstvo i drugo. Supermarketi su smješteni u Dubaiju, Sharjahu i Abu Dhabiju.

Geant Hypermarket, Dubai

<http://www.geant-uae.com>

Hipermarket smješten na Cesti šeika Zayeda. Posjeduje 40-ak blagajni i linije proizvoda uključuju hranu, namirnice, kozmetičke proizvode, odjeću, kućanski pribor, potrošačku elektroniku i drugo.

Jaleel Holdings

<http://www.jaleelholdings.com>

Tvrtka koju je osnovao M. V. Kunhumohamed 1972. godine u Dubaiju, s podružnicama diljem UAE-a. Veleprodaja 5000 proizvoda većinom uvezenih iz Indije i Europske unije, te također upravlja supermarketima J-Mart, tvrtkama za IT i pakiranje te agencijom Del Credere.

Lals Group

<http://www.lalsgroup.com>

Trgovačko društvo sa sjedištem u Dubaiju koje posjeduje i upravlja trgovačkim centrima, hipermarketima i supermarketima na Bliskom istoku, kao što su Lamcy Plaza, Homes r Us, Mr. Price i Bossini, G 2000, Daiso. Ukupno posjeduje oko 150 000 kvadratnih metara i upravlja s više od 50 maloprodajnih trgovina.

Spinneys Dubai LLC

<http://www.spinneys-dubai.com>

Poslovna grupa koja se bavi distribucijom i marketingom potrošačke robe i žestokih pića, maloprodajom u supermarketima, prehrambenim uslugama i izvozom potrošačkih proizvoda s velikim udjelom prodaje kozmetičkih proizvoda. Djeluje u Dubaiju, Abu Dhabiju, Sharjahu, Ajmanu, Umm Al Quwainu, Ras Al Khaimahu i Fujairahu.

Union Co-operative Society

<http://www.ucs.ae>

Lanac hipermarketa sa 7 prodavaonica u velikim naseljima Dubaija kao što su Towar, Jumairah, Rashidiya, Satwa, Al Mankhool, Hamriya i Al Aweer. Proizvodi uključuju hranu, kozmetičke proizvode, kuhinjske proizvode i deterdžente.

Tržišni lideri u kategoriji maloprodajnih kanala kozmetičkog sektora

Paris Gallery Group

<http://www.parisgallerygroup.com>

Specijalizirani trgovački lanac s preko 80 trgovina diljem Bliskog istoka. U grupi ima distribucijske lance Al Fahim Enterprises, Gulf Beauty International, Tazweed i Time Bridge.

Mikyajy

<http://www.mikyajycc.com>

Jedna od najbrže rastućih kozmetičkih marki s više od 160 trgovina u UAE, Saudijskoj Arabiji, Bahreinu, Omanu, Kataru, Kuvajtu i Libiji.

Najznačajniji uvoznici i distributeri u prehrambenom sektoru

AJ International LLC

Sharjah, Sharjah 971, Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Gopan, telefon: +971-502-124829

AL Afadil General Trading LLC

P.o.bo:98142, 513, Hamariya, Custom Building, Dubai 98142,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Hassan M Cabdill, telefon: +971-557-313406

Bonduelle Gulf General Trading LLC

Centurion Star Building, Office 906, Dubai 971,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Dr Tarek Mosilhy, telefon: +971-42944355

Delmora International General Trading LLC

Off # 031, 3Rd Floor, Green Tower, Khalifa Street,
Abu Dhabi 45358, Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Paul Emerson, telefon: +971-262-22353 faks: +971-4-4416963

Exim International FZCO

101, 1 St Floor, Zarouni Business Centre, Al Barsha 1, Dubai 121060,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Abdullah Ali, telefon: +971-505-080786

Interglobe LLC

#10, Level 1, Shams Media Free Zone, Sharjah 971,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Sarosh Rahim, telefon: +971-529-315472

Imran Muhammad Foodstuff Trading LLC

Dubai, Dubai 971, Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Imran, telefon: +971-501-539517

INCS General Trading LLC

P.o. Box 282133, Dubai 282133, Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Mohamed Askar, telefon: +971-50-2209938

Lax Saras General Trading LLC

Office No: 106, Al Salam Building, A Buteen, Deira 971, Dubai,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Sabari, telefon: + 971-545-818555

PKN International FZE

P.o.box 124271, Saif Zone, Sharjah 124271,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Kumar, telefon: +971-5050-36059

PMI Exports Worldwide DMCC

Cluster C Jumeirah Lakes Towers, Dubai 340100,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Katherine, telefon: +971-427-66732

Spark Venture International

Suite No 1202 The Exchange Tower, Dubai 971,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Shariq Shaikh, telefon: +971-552-941223

RAK Fish And Food Drying LLC

Saqr Port Authority, Po Box 5130, Ras Al Khaimah 971, Ras Al Khaimah,
Ujedinjeni Arapski Emirati
Kontakt osoba: Les Arundel, telefon: +971-565-361834

Najznačajniji uvoznici i distributeri u kozmetičkom sektoru

Al Fahim Group

P.O. Box 279, Abu Dhabi, Ujedinjeni Arapski Emirati

Telefon: +971 2 656 7000, faks: +971 2 656 7999

E-mail: info@alfahim.ae

www.alfahim.com

Chalhoub Group

Najveći uvoznik kozmetičkih proizvoda na Bliskom istoku

Telefon: +971-4-804-5000

E-mail: corporatePR@mailmac.net

www.chalhoubgroup.com

Gulf Beauty International LLC

P.O. Box: 30636, Dubai, Ujedinjeni Arapski Emirati

Telefon: +971 4 3303305, faks: +971 4 3303306

E-mail: juzer@gulfbeauty.net

www.gulfbeauty.net

Tazweed

P.O. Box 6225 Abu Dhabi, Ujedinjeni Arapski Emirati

Telefoin: +971 2 441 6556, faks: +971 2 441 6554

E-mail: info@tazweeuae.ae

<http://www.tazweeuae.ae>

SEKTOR NAFTE I NAFTNIH PROIZVODA

Aktualno stanje i prognoze rasta

Zahvaljujući velikim rezervama nafte i plina, UAE su sedmi najveći svjetski proizvođač sirove nafte i četvrti najveći proizvođač naftnih derivata u Organizaciji zemalja izvoznica nafte (*Organization of the Petroleum Exporting Countries – OPEC*). Osim toga, UAE ima sedmu najveću zalihu prirodnog plina u svijetu. Proizvodnja ugljikovodika i dalje je motor gospodarstva UAE-a te godišnje uprihodi 65 milijardi USD ili približno oko 20 % svih izvoznih prihoda.

Emirat Abu Dhabi posjeduje 94 % rezervi nafte UAE-a ili približno oko 90 milijardi barela u nalazištima na kopnu i u moru. Emirat Dubai ima oko 4 milijarde barela nafte, emirat Sharjah oko 1,5 milijardi, a emirat Ras al-Khaimah oko 100 milijuna barela nafte.

Vrhovno vijeće za naftu (*Supreme Petroleum Council – SPC*) definira ciljeve i politike vezane uz naftnu industriju UAE-a. Pozicija Abu Dhabija, kao središnjeg čimbenika u naftnoj industriji i gospodarstvu UAE-a, postavlja SPC u poziciju najvažnijeg tijela zemlje u definiranju energetske politike.

U UAE-u se dnevno proizvede 3,7 milijuna barela nafte i drugih naftnih derivata, od čega je 2,9 milijuna barela sirova nafta. Nacionalna naftna kompanija Abu Dhabija (*Abu Dhabi National Oil Company – ADNOC*)¹³ i njezine operativne tvrtke nastoje proširiti proizvodne kapacitete sirove nafte, kako bi u razdoblju od 2020. do 2027. godine održavali proizvodnju od 3,5 milijuna barela dnevno. Očekuje se da će rezerve nafte ostati relativno konstantne, a povećanje proizvodnje temeljit će se na modernim metodama povećanja iscrpka nafte¹⁴ (*enhanced oil recovery – EOR*). ADNOC također investira i razvija popratne industrije u naftnom sektoru, s naglaskom na petrokemiji i plastici.

¹³ <https://www.adnoc.ae/en/>

¹⁴ Na svim značajnijim naftnim poljima uspješno se primjenjuju metode za povećanje iscrpka nafte utiskivanjem vode ili plina, a pokazane su i aktivnosti koje se poduzimaju za dodatno povećanje bilančnih rezervi uvođenjem tercijarnih metoda ili korekcijom mreže i rasporeda bušotina .

Zalihe prirodnog plina u UAE-u procjenjuju se na 6 trilijuna m³. Emirat Abu Dhabi ima najveći dio rezervi, oko 94 %, a ostatak imaju emirati Sharjah – 4 %, Dubai – 1,5 % i Ras al-Khaimah – 0,5 %. UAE proizvede 131,7 milijuna m³ plina dnevno (109 u Abu Dhabiju i 22,7 u Dubaiju).

Proizvodnja plina u UAE-u ekonomski je na granici održivosti jer ima relativno velik postotak sumpora koji ga čini kiselim i zahtijeva dodatnu preradu prije plasmana na tržište. Zbog toga se gotovo 30 % plina proizvedenog u UAE-u ponovno ubrizgava u naftna polja kao dio procesa povećanja iscrpka nafte. Zbog navedenih činjenica i rastuće domaće potražnje za energijom, UAE uvozi prirodni plin, prvenstveno iz Katra, koji skladišti u dva LNG terminala u Dubaiju i Ruwaisu.

Dodatnim je ulaganjima u infrastrukturu UAE-a razvijena domaća naftovodna i plinovodna mreža koja povezuje naftna i plinska polja direktno s postrojenjima za preradu te sa sedam izvoznih skladišnih terminala. U lipnju 2012. godine poduzeće Naftovod za sirovu naftu Abu Dhabija (*Abu Dhabi Crude Oil Pipeline – ADCOP*) pustilo je u uporabu 370 kilometra naftovoda koji prolazi kroz bogata naftna polja na potezu od Habshana, koji se nalazi u emiratu Abu Dhabi, do emirata Fujiraha. Zbog strateške pozicije (zaobilazi Hormuški tjesnac), direktnog izlaza na Indijski ocean i velikih skladišnih kapaciteta, Fujairah je sve veći trgovački i rafinerijski energetska centar.

Rafinerijski kapaciteti UAE-a značajno su povećani u 2015. godini proširenjem postrojenja u Ruwaisu s dodatnih 417 000 barela nafte dnevno. U idejnoj su fazi još četiri projekta proširenja rafinerijskih kapaciteta u Fujairahu koje je predložila Međunarodna investicijska naftna kompanija Abu Dhabija (*Abu Dhabi International Petroleum Investment Company – IPIC*), ali su zbog pada cijene nafte i nedostatka interesa investitora za sada u fazi čekanja. Proširenje rafinerije Jebel Ali bit će postavljeno i priključeno na mrežu do kraja 2019. godine.

ADNOC se suočava s pritiscima investitora da smanji troškove kako bi kompenzirao pad globalnih cijena nafte. Tvrtka je u 2016. godini smanjila broj radnih mjesta za oko 5 000 te provela kadrovske promjene u ADNOC-u i njegovim povezanim tvrtkama. Imenovan je novi generalni direktor i promijenjeno još šest izvršnih direktora u cijeloj grupi. Ministarstvo energetike UAE-a predložilo je spajanje podružnica ADNOC-a kao jedno od mogućih rješenja smanjivanja troškova i povećanja učinkovitosti.

UAE izvozi 96 % proizvedene sirove nafte na azijsko tržište, a vlada konstantno obnavlja ugovore s kineskim, korejskim i japanskim tvrtkama.

Odluka ADNOC-a o proširenju kapaciteta za proizvodnju nafte i plina, kako na kopnu tako i na moru, otvara mogućnosti investiranja u široki raspon novih tehnologija i usluga. Budući da se troškovi eksploatacije naftnih polja povećavaju, osobito su atraktivne tehnologije koje će poboljšati prinos i smanjiti troškove.

Kopnena naftna kompanija (*Abu Dhabi Company for Onshore Oil Operations – ADCO*) podijelila je preostale koncesije stranim investitorima s kojima imaju zajednička poduzeća. Kineska naftna kompanija (*China National Petroleum Corporation – CNPC*) dobila je 8 % udjela. S japanskim Inpexom i južnokorejskom tvrtkom GS Energy već imaju sklopljene ugovore tako da u ovom trenutku azijske energetske tvrtke imaju 20 % svih dodijeljenih koncesija, što je jednako udjelu BP-a i Totala.

ADNOC planira povećati petrokemijsku proizvodnju s 4,5 milijuna tona godišnje u 2016. godini na 11,4 milijuna tona u 2025. godini.

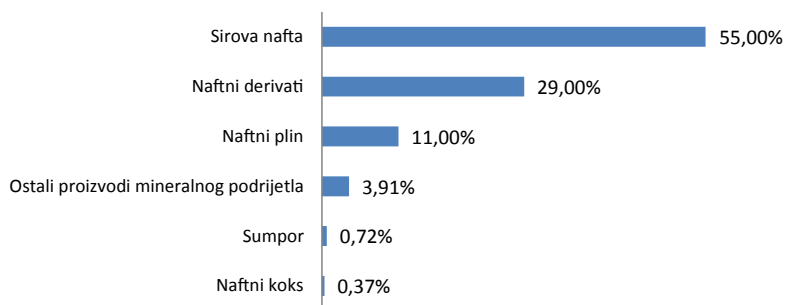
Tržišni lideri

Dominantna tvrtka u naftnoj industriji UAE-a je ADNOC koji polaže prava na 60 % udjela u svim novim velikim projektima u naftnom sektoru. Ima ukupno 17 podružnica, a najveći broj ih djeluje u sastavu Združenih međunarodnih naftnih kompanija, temeljem dijeljenja proizvodnje i raspodjele dobiti. Glavni strani partneri su ADNOC-a su: British Petroleum – BP, Petrofac, ExxonMobil, Total i Shell. Inozemne tvrtke najaktivnije su u proizvodnji nafte, izvozu plina, opskrbi mazivima i petrokemijskim proizvodima.

Obalnom eksploatacijom nafte i plina u emiratu Abu Dhabiju upravlja Pomorska operativna tvrtka (*Abu Dhabi Marine Operating Company – ADMA-OPCO*). Istraživanjem nafte na kopnu upravlja Kopnena naftna kompanija (*Abu Dhabi Company for Onshore Oil Operations – ADCO*).

Plinska industrija Abu Dhabija (*Abu Dhabi Gas Industries – GASCO*), jedna od podružnica ADNOC-a, upravlja proizvodnjom većom od 40 milijardi m³, što predstavlja više od 80 % ukupne proizvodnje plina. Međunarodna kompanija Shell ima 15 % udjela u GASCO-u i 9,5 % udjela u ADCO-u.

**STRUKTURA UAE IZVOZA PROIZVODA MINERALNOG
PODRIJETLA, 2016., po vrsti**

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

**STRUKTURA UAE UVOZA PROIZVODA MINERALNOG
PODRIJETLA, 2016., po vrsti**

Izvor: The Observatory of Economic Complexity (2016);
UN Comtrade (2016); Parlov Digital Intelligence

i

Najznačajniji sajmovi

Abu Dhabi, studeni 2018.

**ADIPEC Abu Dhabi -
The Abu Dhabi International Petroleum
Exhibition & Conference**

12. – 15. studenog 2018.

Međunarodna naftna izložba

www.adipec.com

Abu Dhabi, siječanj 2019.

World Future Energy Summit Abu Dhabi

14. – 17. siječnja 2019.

Konferencija i izložba o energiji budućnosti

www.worldfutureenergysummit.com

TURIZAM

Vlada UAE-a ulaže znatna sredstva u sektor turizma kako bi diversificirala svoje gospodarstvo i uravnotežila ovisnost o drugim sektorima. Osim direktnog doprinosa turizma gospodarstvu UAE-a, domaći opskrbeni lanac jedan je od najvećih generatora prihoda turističke industrije.

Turistička industrija Dubaija ima najveći doprinos u bruto domaćem proizvodu UAE, a i od svih članica Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva. Turizam i ugostiteljstvo glavni su sektor zapošljavanja u UAE-u, a glavno je područje razvoja turističkog sektora hotelski sektor te je fokus i dalje na izgradnji luksuznih hotela, inovativnih građevina i odmarališta.

Popunjenost hotelskog sektora u UAE-u 2016. godini iznosila je čak 75 %, dok je u Saudijskoj Arabiji bila 63 %, Kataru 62 %, Omanu 56 %, Kuvajtu 53 % i Bahrainu 53 %.

Izravni doprinos sektora turizma BDP-u UAE-a bio je 18,7 milijardi USD u 2016. godini, odnosno 5,2 % ukupnog BDP-a. Do 2027. godine očekuje se da će se taj broj povećati na 31,6 milijardi USD.

Putnički i turistički sektor izravno utječe na 317 500 radnih mjesta u UAE-u, što je 5,4 % ukupne zaposlenosti. Očekuje se da će se broj radnih mjesta izravno povezanih s turizmom povećati na 410.000 do 2027. godine.

Ukupni doprinos turističkog sektora na zapošljavanje, uključujući i poslove neizravno povezane s tim sektorom, bio je 10,4 % ukupne zaposlenosti, odnosno 617 500 radnih mjesta. Očekuje se da će do 2027. godine izravno i neizravno s turizmom biti povezano 770 000 radnih mjesta, što će činiti 11,1 % ukupnih radnih mjesta.

Ulaganja u sektor turizma iznosi 7,1 milijardi USD, što je 7 % ukupnih investicija, a očekuje se da će do 2027. godine ulaganja u taj sektor iznositi 11,2 % ukupnih ulaganja.

ZAŠTITA OKOLIŠA I OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Zaštita okoliša

Zaštita okoliša glavna je misao vodilja razvojnih politika UAE-a koja je usmjerena na povećanje zelenih površina, razvoj vodnih resursa, očuvanje morskog okoliša i zaštitu od onečišćenja, očuvanje ribarstva i uzgoja stoke te razvoj strategija zaštite bioraznolikosti.

Zakonodavstvo koje definira zaštitu okoliša prilagođeno je preuzetim međunarodnim obavezama kroz potpisivanje međunarodnih sporazuma o zaštiti okoliša. Neki od tih sporazuma su:

- Bečka konvencija za zaštitu ozonskog omotača
- Protokol iz Montreala o tvarima koje oštećuju ozonski sloj
- Bazelska konvencija o nadzoru prekograničnog prometa opasnim otpadom i njegovu odlaganju
- Konvencija Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije
- Rotterdamska konvencija o postupku prethodnog informiranog pristanka
- Konvencija o biološkoj raznolikosti
- Stockholmska konvencija o postojećim organskim onečišćujućim tvarima
- Okvirna konvencije UN-a o promjeni klime
- Protokol iz Kyota uz Okvirnu konvenciju UN-a o promjeni klime.

Vlada UAE-a, donošenjem različitih dokumenata o zaštiti okoliša, nastoji podignuti svijest o zaštiti okoliša s ciljem razvijanja kulture u društvu koja bi pomogla planiranju očuvanja i pravilnog upravljanja prirodnim resursima. Tijela koja se bave zaštitom okoliša organiziraju obrazovne kampanje na lokalnoj i saveznoj razini u koordinaciji s Ministarstvom okoliša i klimatskih promjena UAE-a.

Posljednjih je godina u sektoru obrazovanja UAE-a, u razvoju sveučilišnih kurikuluma i koncipiranju školskih programa i udžbenika, tema zaštite okoliša postala jedna od glavnih tema. Stoga je Ministarstvo obrazovanja uključilo temu zaštite okoliša u školske programe svih stupnjeva kako bi se otvorio put za raspravu o održivim rješenjima u budućnosti. Kao dio te akcije pokrenuta je Inicijativa Eko škola. To je globalna inicijativa koju vodi Društvo za zaštitu prirode UAE-a (*Emirates Wildlife Society*) u suradnji sa Svjetskom fondacijom za zaštitu prirode (*World Wide Fund for nature – WWF*), s ciljem poticanja akcija za zaštitu okoliša u školama.

Očuvanje izvornih biljnih vrsta i njihovo korištenje u budućnosti jedna je od najvažnijih ideja u okviru provođenja politika o zaštiti okoliša. U 2014. godini Ministarstvo okoliša i klimatskih promjena dovršilo je prvu fazu identifikacije DNA koda palminog stabla u suradnji sa Sveučilištem UAE-a¹⁵. Cilj je ovog projekta osigurati uvjete za očuvanje, prepoznavanje i klasifikaciju svih genetskih kodova palminog drveta koja rastu u UAE-u.

Osim toga, pokrenute su mnoge inicijative za očuvanje biljnih vrsta UAE-a, uključujući uspostavu 'genskih' banaka biljaka. Inicijativu provodi Agencija za zaštitu okoliša Abu Dhabija (*Environment Agency – EAD*), koja je ustrojena s ciljem uspostavljanja baze podataka Istraživačkog centra biljne genetike (*Abu Dhabi Plant Genetics Resources Centre*). Svrha je centra prikupljanje i dokumentiranje genskih kodova izvornih biljaka, tako da, ako se dogodi da bilo koja vrsta izumre u divljini, može se uzgojiti u umjetnim uvjetima i biti vraćena u prirodu.

U posljednjih nekoliko godina, UAE je uložio značajan napor u ispunjavanju postavljenih ciljeva u zaštiti okoliša, proizvodnji čiste energije i zaustavljanju negativnih klimatskih promjena. U okviru dokumenta Vizija 2021.¹⁶ postavljeni su ciljevi koji odgovaraju ciljevima održivog razvoja iz UN-ove strategije 2030. Uz to, UAE je uložio nešto više od 840 milijuna USD u obnovljive izvore energije.

Planovi i inicijative za održivu infrastrukturu:

- Pilot-projekt energetske učinkovite desalinizacije
- Integrirana energetska strategija Dubai 2030
- Energetska strategija Dubaija 2050
- Energetska strategija UAE 2050.

¹⁵ <https://www.uaeu.ac.ae/en/>

¹⁶ <https://www.vision2021.ae/en>

Energetske strategije imaju za cilj povećati doprinos čiste energije u ukupnoj energiji od 25 do 50 % do 2050. godine i smanjiti emisiju ugljičnog dioksida u proizvodnji energije za 70 %, čime bi se 2050. godine uštedjelo 700 milijuna USD.

Strategija je namijenjena energetskej strukturi koja bi objedinjavala obnovljive, nuklearne i čiste izvore energije kako bi ispunila gospodarske zahtjeve i zahtjeve za zaštitom okoliša UAE-a u sljedećim omjerima:

- 44 % čiste energije
- 38 % plina
- 12 % čistog ugljena
- 6 % nuklearne energije.

Vlada UAE-a dodatno će uložiti 600 milijardi AED do 2050. godine kako bi zadovoljila sve veću potražnju za energijom i osigurala održivi rast gospodarstva zemlje.

Obnovljivi izvori energije

Jedna od najvećih stopa izloženosti suncu daje UAE-u veliki potencijal za razvoj obnovljivih izvora energije. Zbog velikih rezervi nafte i plina, gospodarstvo UAE-a nije bilo pretjerano motivirano za instaliranje tehnologija obnovljivih izvora energije. Međutim, strategija diversifikacije gospodarska i smanjivanja ovisnosti o naftnoj i plinskoj industriji te rastuća populacija i povećanje kapaciteta za desalinizaciju vode doveli su do sve veće potražnje za energijom. U siječnju 2017. godine UAE je donio Energetski plan 2050. čija je osnovna svrha uravnoteženje proizvodnje i potrošnje energije. Strategija predviđa diversifikaciju energije, koja će uključivati čisti ugljen, plin, nuklearnu energiju, solarnu energiju i energiju vjetra. Energetska jednadžba utvrđena planom uključuje 44 % čiste energije, 38 % plina, 12 % čistog ugljena i 6 % nuklearne energije.

Izgradnja kapaciteta za proizvodnju solarne energije dominira vladinim planom za obnovljivu energiju. Ulaganjem u nuklearnu energiju nastoji se smanjiti ovisnost tržišta o plinu za proizvodnju električne energije.

Strategija o čistoj energiji Dubaija 2050. predviđa osiguravati 7 % od ukupne proizvodnje energije iz čistih izvora energije do 2020. godine, 25 % do 2030. i 75 % do 2050. godine.

Solarna energija

Ujedinjeni Arapski Emirati, osobito Dubai, postali su ključno tržište solarne energije. Solarni park u Dubaiju Mohammed Bin Rashid Al Maktoum glavni je dio inicijative Zeleno gospodarstvo – održivi razvoj koju je pokrenuo Sheik Mohammed Bin Rashid Al Maktoum kako bi izgradio zeleno gospodarstvo u UAE-u i podmirio 25 % ukupne potražnje za električnom energijom zemlje iz čistih izvora energije.

Konačna će veličina parka u 2030. godini imati snagu od 5 GW, što će ga učiniti najvećim solarnim parkom takve vrste u svijetu. Dodatni impuls razvoju ove grane energije doprinosi i Inovativni centar za istraživanje i razvoj koji u svojim sadržajima ima kongresni centar za konferencije, poslovne sastanke, obuku i događaje vezane za solarnu i obnovljivu energiju. Djelovat će kao muzej i izložbeni centar za obnovljive izvore energije te centar za edukativna putovanja za posjetitelje.

Dovršetakom izgradnje, očekuje se smanjenje emisije ugljičnog dioksida u Dubaiju za više od 6,5 milijuna tona CO₂, što će zadovoljiti odredbe iz Pariškog sporazuma, kako bi se temperatura globalnog zagrijavanja u ovom stoljeću zadržala ispod 2 stupnja Celzijusa.

Geotermalna energija

Geotermalna energija toplinska je energija generirana i pohranjena na zemlji, a poznata je kao čista i održiva energija. U srpnju 2016. godine, Uprava za električnu energiju i vodu Dubaija (*Dubai Electricity and Water Authority* – DEWA) zatražila je prijedloge za početnu fazu studije izvedivosti o geotermalnoj energiji i njezinoj uporabi u domaćoj proizvodnji električne energije, osobito za desalinizaciju vode. Studija će također procijeniti potencijal za plimne i oceanske struje u Arapskom zaljevu, koja će se također koristiti kao izvor energije.

Inicijativa Masdar također procjenjuje geotermalnu energiju kao mogući izvor energije za klimatizacijske sustave. S geotermalnim bušotinama na dubinama od 2 500 metara u podnožju grada Masdara, ova je istraživačka inicijativa prva ovakvog tipa na Bliskom istoku.

Nuklearna energija

U suradnji s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju, Vlada UAE-a poslala je pismo namjere za razvoj programa civilne nuklearne energije, a trenutno gradi prva četiri nuklearna reaktora u mjestu Barakah. Do 2020. godine, 12 % kapaciteta za opskrbu električnom energijom u Dubaiju trebalo bi biti iz nuklearnih izvora. Korejska elektroprivreda (*Korea Electric Power Corporation – KEPCO*) vodila je konzorcij za dizajniranje postrojenja Barakah koje uključuje četiri nuklearna reaktora do 2020. godine. Prvi je reaktor stavljen u pogon krajem 2017. godine, a priključenje četvrtog planirano je do 2020. godine. Izvorni plan uključuje izgradnju još četiri nuklearna postrojenja, a još nije poznato kada će taj natječaj biti raspisan.

Energija iz otpada

Metoda generiranja energije iz primarne obrade otpada koristi se u proizvodnji električne energije. Inicijativa Masdar potpisala je sporazum o strateškom partnerstvu s komunalnom tvrtkom Beja iz emirata Sharjah u svrhu razvoja sektora energije iz otpada. Vladina vizija 2021, među ostalim, ima za cilj do 2021. godine preusmjeriti 75 % otpada iz odlagališta u proizvodnju.

Nacionalna energetska tvrtka PJSC Taqa, u suradnji s Centrom za gospodarenje otpadom (Tadweer), razvila je u Abu Dhabiju pogon snage 100 MW. Tvornica je počela s radom 2017. godine, stvarajući dovoljno snage za 20 000 kućanstava u Abu Dhabiju. Očekuje se da će se, zbog rada ove tvornice, emisije CO₂ smanjiti za više od milijun tona godišnje.

Tvornica je smještena u blizini morske luke Mussafah, jedna je od najvećih na svijetu te zauzima površinu od 100 000 četvornih metara.

Očekuje se da će Dubai do drugog tromjesečja 2020. godine imati najveća postrojenja za pretvaranje otpada u energiju na Bliskom istoku. Tvornica će biti smještena u Al Warsanu, a projekt je u skladu s vizijom transformacije Dubaija u pametan i održiv grad do 2021. godine. To će također omogućiti postizanje cilja iz Nacionalnog plana – smanjenje broja odlagališta za 75 % do 2021. godine. Tvornica će moći obraditi 2 000 tona otpada svaki dan tijekom prve faze poslovanja te će proizvoditi 60 MW energije.

PROMET

Zračni promet u UAE-u porastao je za 7,6 % u veljači 2018. godine u odnosu na isti mjesec prošle godine. U izvješću koje je objavila Generalna agencija za civilno zrakoplovstvo (*General Civil Aviation Authority – GCAA*) navodi se da je u siječnju 2018. godine ostvaren 51 431 let, što u prosjeku iznosi 1 837 letova dnevno.

Zračna luka u Dubaiju imala je 23 459 letova u zračnom prometu, što je najviše u UAE-u. Također, GCAA je evidentirala i 10 835 preleta kroz zračni prostor UAE-a. Zračna luka u Abu Dhabiju imala je 7 665 letova.

U izvješću GCAA navedeno je da je UAE potpisao sporazume zračnom prometu s Džibutijom i Albanijom te memorandume o razumijevanju s Alžirom, Irakom i Bangladešom.

Međunarodna udruga zračnog prometa (*International Air Transport Association – IATA*) unaprijedila je izgled zrakoplovne industrije UAE-a zbog ubrzanog rasta protoka putnika i roba kroz tamošnje zračne luke. Općenito se očekuje kako će svi prijevoznici na Bliskom istoku ostvariti ukupnu dobit od 700 milijuna USD u 2018. godini, znatno više od prethodno predviđenih 400 milijuna USD, iako to nije ni blizu rekordu iz 2010. godine kada su ostvarili dobit od 1,1 milijarde USD.

IATA prognozira da će putnički promet u UAE-u u sljedeće tri godine dosegnuti 82,3 milijuna putnika, potaknut rastom broja putnika koji koriste zračni prijevoz na Bliskom istoku.

UAE ima mrežu cestovnih pravaca dugu preko 2 500 kilometara te razvijenu infrastrukturu gradskog i međugradskog autobusnog prijevoza. U svim većim gradovima također postoji i mreža javnog gradskog prijevoza kombinirana s taksi službama.

Morske luke u UAE: Port Rashid, Jebel Ali, Khalifa, Mina Zayed, Mussafah, Free, Saqr, Al Jazeera, Al Jeer, RAK Khor, RAK Maritime City, Ajman, Fujairah, Umm al Quwain, Khalid and of Hamriyah

Zračne luke UAE: Abu Dhabi, Dubai, Fujairah, Ras al Khaimah, Sharjah, New al Maktoum aka Dubai, Al Ain.

**ANALIZA MOGUĆNOSTI
ULASKA HRVATSKIH TVRTKI
NA TRŽIŠTE UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA**

OPĆENITO

Industrija ovisi o velikom broju čimbenika iz makrookruženja, koji izravno utječu na konkurentnost i sposobnost stvaranja nove vrijednosti, od kvalitete i dostupnosti osnovnih proizvodnih resursa do ljudskog kapitala. Glavni je strateški cilj Industrijske strategije Republike Hrvatske 2014. – 2020. repozicioniranje identificiranih strateških djelatnosti na globalnom lancu vrijednosti prema razvoju aktivnosti koje stvaraju dodanu vrijednost.¹⁷

Strategija mogućnosti ulaska hrvatskih tvrtki na tržište UAE obuhvaća pregled informacija od visoke važnosti za svakog pojedinog malog i srednjeg poduzetnika u donošenju odluke o izvozu proizvoda na to tržište ili otvaranju pravnog subjekta na tom tržištu.

Prethodna analiza tržišta UAE sadrži informacije o aktualnom gospodarskom stanju, osnovnim makroekonomskim pokazateljima, najznačajnijim industrijskim sektorima, kupovnoj moći te trendovima robne razmjene i razmjene usluga. Pravni okvir poslovanja sadrži informacije o pokretanju i osnivanju tvrtke, carinske procedure i regulative s važećim trgovinskim sporazumima, poreznim sustavom i viznim režimom. Detaljniji osvrt na prehrambeni i kozmetički sektor sadrži informacije o aktualnom stanju i prognozi rasta, aktualnu identifikaciju tržišnih potreba i potrošača, najznačajnije uvozne i izvozne proizvode, tržišne lidere, najznačajnije uvoznike i distributere te najznačajnije sajmove. Također je dan pregled na sektore turizma, zaštite okoliša i obnovljive izvore energije te promet.

Uz pregled zakonskih regulativa i sektorskih informacija iz analize tržišta, neophodne su i informacije poput općih pokazatelja investicijske klime i trgovinske razmjene s Republikom Hrvatskom, indeksa percepcije korupcije u UAE, direktnih poveznica za provjeru trgovinskih barijera za svaki pojedini proizvod, administrativnih formalnosti, procedure uvoza na ciljno tržište, PESTEL analize tržišta UAE (analiza političkih, ekonomskih, društvenih, tehnoloških, okolišnih i pravnih čimbenika) te kontakata institucija koje pružaju pomoć poduzetnicima pri plasmanu na to tržište.

¹⁷ Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske, Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020.

Opći pokazatelji investicijske klime i trgovinska razmjena s Republikom Hrvatskom

Vlada UAE-a provodi opsežnu gospodarsku politiku diversifikacije i razvoja privatnog sektora kako bi se ostvarilo plodno tlo za privlačenje stranih ulaganja. UAE je glavni trgovački i investicijski regionalni centar ne samo za Bliski istok, već i za Sjevernu Afriku, Južnu i Srednju Aziju te Subsaharsku Afriku. U 2016. godini zemlja je prema globalnom indeksu konkurentnosti rangirana na 17. mjesto od 143 zemlje, a prema izvješću Svjetske banke rangirana je na 31. od 189 mjesta po lakoći poslovanja. Zbog svoje političke i ekonomske stabilnosti te brzog rasta bruto domaćeg proizvoda i nulte stope poreza na dobit, kao i učinkovitih mjera za sprječavanje korupcije, UAE je izuzetno atraktivno tržište za strana ulaganja.

U 2015. godini priljevi od izravnih stranih ulaganja dosegli su 10,9 milijardi USD, a uglavnom su usmjereni na izgradnju, financiranje te veleprodaju i maloprodaju.

Dok inozemna ulaganja rastu, regulatorni i zakonski okvir zemlje pogoduje lokalnom tržištu te je vlasništvo nad zemljištima i dionicama ograničeno. UAE održava trgovinske necarinske barijere za strana ulaganja koje uključuju restriktivne agencije, obavezna sponzorstva i zahtjeve za distributerstvom. Kako bi dobila dozvolu poslovanja izvan slobodnih zona, inozemna tvrtka mora imati nacionalnog sponzora, zastupnika ili distributera iz UAE-a s najmanje 51 % vlasničkog udjela. Strani ulagači uočili su nedostatke u mehanizmima rješavanja sporova i zakona o nesolventnosti te u regulatornoj transparentnosti. Radna prava i uvjeti su poboljšani, no i dalje su područje zabrinutosti jer UAE zabranjuje sindikate i radničke štrajkove.

UAE ima velik broj slobodnih zona za pokretanje poslovanja koje, prema dosadašnjim ulagačima, imaju jače i pravednije okvire poslovanja. U slobodnim zonama stranci mogu posjedovati do 100 % udjela u tvrtki, oslobođeni su od poreza na uvoz i izvoz, ne plaćaju komercijalne pristojbe te mogu repatriirati kapital i dobit, odnosno u potpunosti ga prenijeti natrag u svoju zemlju. Slobodne zone su vitalna komponenta lokalnog gospodarstva i služe kao glavni centri za ponovni izvoz u regiju Perzijskog zaljeva.

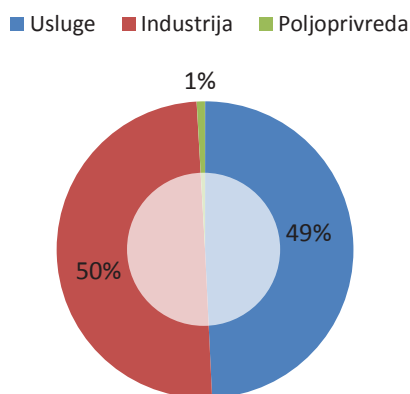
UAE nastoji osigurati dovoljno zaliha hrane i pitke vode u predstojećem razdoblju, što rješava uzimanjem u zakup poljoprivrednih zemljišta (pretežno afričkih), a postoji

i mogućnost ulaska u strane prehrambene kompanije. Od ožujka 2017. godine, svi proizvodi koji se izvoze u UAE moraju biti certificirani od akreditiranog halal certifikacijskog tijela. Centar za certifikaciju halal kvalitete ustrojen u Republici Hrvatskoj omogućava hrvatskim proizvođačima mesa i mesnih prerađevina, mliječnih proizvoda, slastica, pića, začina i drugih proizvoda nesmetani rast, razvoj i plasman svojih proizvoda na jednom od najjemenitnijih halal tržišta, koje uvozi 90 % prehrambenih proizvoda. Tržište halal proizvoda i usluga će uskoro doseći ukupnu vrijednost od 2 trilijuna američkih dolara na godišnjoj razini, od čega se 20 milijardi USD vrijednosti odnosi na tržište emirata i zemalja arapskog zaljeva. Dobivanjem akreditacije, Centar za certificiranje halal kvalitete postao je jedna od prvih certifikacijskih ustanova u Europi koja je prošla novi akreditacijski proces, čime su hrvatske tvrtke dobile pravo nesmetanog izvoza u UAE i zemlje arapskog zaljeva. To zasigurno predstavlja značajan gospodarski iskorak Republike Hrvatske na do sada nedovoljno iskorištenim halal tržištima.¹⁸

¹⁸ Izvor: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske

Najznačajniji pokazatelji vanjskotrgovinske razmjene

Struktura BDP-a UAE-a u 2017.

Izvor: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske

Najvažnije su industrije proizvodnja nafte i petrokemijskih proizvoda, ribarstvo, cement, gnojiva, popravak trgovačkih brodova, građevinski materijal, brodogradnja (manji opseg), obrti i tekstili.

Najznačajnije su zemlje izvoza UAE-a Indija (9,9 %), Iran (8,9 %), Japan (8,8 %), Švicarska (8,5 %), Oman (5,4 %) i Kina (5,1 %).

Najznačajniji su izvozni proizvodi UAE-a sirova nafta, prirodni plin, ponovni izvoz, sušena riba i datulje.

Najznačajnije su zemlje uvoza Kina (7,4 %), SAD (6,9 %), Indija (6,8 %) te Njemačka (4,4 %).

Najznačajniji su uvozni proizvodi u UAE strojevi i prijevozna oprema, kemikalije i hrana.

Trgovinska razmjena s Republikom Hrvatskom¹⁹

Korektni politički odnosi između Republike Hrvatske (RH) i UAE-a predstavljaju kvalitetan okvir za razvoj buduće suradnje na brojnim područjima, osobito u gospodarstvu. Sveukupna robna razmjena između Republike Hrvatske i UAE-a dosegla je vrhunac 2009. godine, kada je iznosila oko 123 miliju na eura, no nakon toga dolazi do zamjetnog pada.

U 2017. godini ukupna robna razmjena iznosila je 27,2 milijuna eura (41,2 % manje). Hrvatski izvoz iznosio je 26,3 milijuna eura (38,9 % manje), a uvoz je iznosio 0,9 milijuna eura (71,7 % manje).

Najznačajniji su izvozni proizvodi iz RH u UAE u prvih devet mjeseci 2017. godini bili: elektroenergetski strojevi i njihovi dijelovi – 29,9 %, jednostavno obrađeno drvo – 18,9 %, oružje i streljivo – 13,03 %, odjeća i pribor, osim od tekstila – 6,7 %, slavine, ventili i slični uređaji – 6,1 % i dr.

Najznačajniji uvozni proizvodi iz UAE-a u RH u prvih devet mjeseci 2017. godini bili su: glineni i vatrostalni građevinski materijal – 30,7 %, cijevi, šuplji profil i pribor, od željeza ili čelika – 13,1 %, strojevi za obradu kovina, sintera ili kermeta – 10,1 %, sastavni dijelovi kompletnih industrijskih postrojenja – 9,4%, mjerni i kontrolni instrumenti i aparati. – 7,7 %, i dr.

U bilijunima USD

	2014.	2015.	2016.	2017.	I.-VI. 2018.
IZVOZ	41,52	35,02	47,65	29,16	12,10
UVOZ	11,47	8,83	3,56	1,01	0,71
UKUPNO	52,99	43,85	51,21	30,17	12,81
RAZLIKA	30,05	26,19	44,09	28,15	11,39

Izvor: DZS, HGK

¹⁹ Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske

STRUKTURA NAJZNAČAJNIJIH IZVOZNIH PROIZVODA U 2017. godini

R.br.	Tarifna oznaka	Naziv robe	USD	%
1.	8504	Električni transformatori, statički pretvarači i indukcijske zavojnice	6.870.724	23,57
2.	4407	Obradeno drvo	6.272.427	21,51
3.	9301	Vojno oružje	1.653.739	5,67
4.	8481	Slavine, ventili i sl., uređaji za cjevovode, kotlove i dr.	1.605.987	5,51
5.	6506	Ostala pokrivala za glavu	1.562.108	5,36
Prikazan izvoz			17.964.985	61,62
Ukupan izvoz			29.155.063	100,00

Izvor: DZS, HGK

STRUKTURA NAJZNAČAJNIJIH UVOZNIH PROIZVODA U 2017. godini

R.br.	Tarifna oznaka	Naziv robe	USD	%
1.	6907	Keramika i keramičke pločice	258.006	25,54
2.	7304	Cijevi i šuplji profili od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	101.540	10,05
3.	8462	Alatni strojevi za obradu kovina	81.563	8,07
4.	3901	Polimeri etilena u primarnim oblicima	67.905	6,72
5.	5804	Til i ostali mrežasti materijali, osim tkanih, pletenih ili kukičanih materijala	51.198	5,07
Prikazan izvoz			560.212	55,45
Ukupan izvoz			1.010.096	100,00

Izvor: DZS, HGK

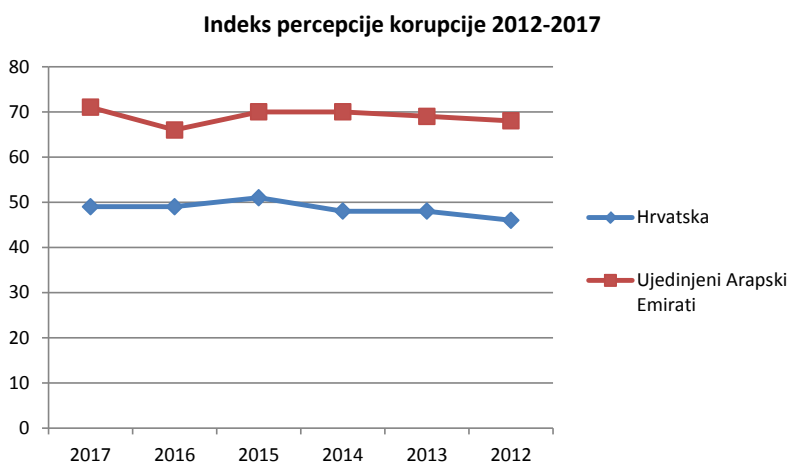
Indeks percepcije korupcije

Indeks percepcije korupcije koji svake godine izdaje Transparency International važan je za odlučivanje o procjeni investicijske klime u zemlji.

Indeks rangira 180 zemalja i teritorija, prema percepciji razine korupcije javnog sektora, koje su ocijenili stručnjaci i poslovni ljudi. Koriste se skale od 0 do 100, gdje je 0 vrlo korumpirano područje, a 100 područje bez korupcije, odnosno područje s vrlo transparentnim i uređenim javnim sektorom.

Po indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala, UAE se nalaze na 22. mjestu od 180 zemalja s postignutom indeksiranom stopom 71 u 2017. godini.

Za usporedbu, Hrvatska se nalazi na 57. mjestu od 180 zemalja s postignutom indeksiranom stopom od 49.

Izvor: Transparency International, 2018, Parlov Digital Intelligence

Direktne poveznice vezane na aktualne međunarodne sporazume, trgovinske barijere i ostalu regulativu vezanu uz izvoz

- **Središnji državni portal – Postupak izvoza**
<https://izvoz.gov.hr/strana-trzista-i-prilike/98>
- **Gospodarska diplomacija – Gospodarski profil UAE**
<http://gd.mvep.hr/hr/strana-trzista/ujedinjeni-arapski-emirati,62.html#p>
- **Carinske tarife, porezi i protokol o podrijetlu**
http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi
- **Procedure i formalnosti vezane uz izvoz iz Europske unije u UAE**
<http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewIFpubli.htm?countries=AE&hcode=>
- **Pregled uvoznih procedura u UAE**
<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=overview&hcode=&countryid=AE#h35>
- **SPS: Popis sanitarnih i fitosanitarnih pitanja vezanih uz UAE**
http://madb.europa.eu/madb/sps_barriers_details.htm?isSps=true&barrier_id=14003

PESTEL ANALIZA

Politički čimbenici

Ujedinjeni Arapski Emirati (UAE) ustavna su federacija sastavljena od sedam emirata – Abu Dhabi, Dubai, Sharjah, Ajman, Umm al-Quwain, Ras al-Khaimah i Fujairah – te smještena na jugoistočnom dijelu Arapskog poluotoka u Perzijskom zaljevu. Vrhovnu vlast u UAE-u ima Savezno vrhovno vijeće (*Federal Supreme Council*) koji čine vladari sedam emirata. Savezno vrhovno vijeće upravlja UAE-om, donosi političke odluke, raspravlja o svim relevantnim pitanjima i zajedničkim interesima države, definira vanjsku politiku države te ratificira sve zakone koji se donesu u UAE-u. Ustav definira ulogu savezne vlasti, uspostavlja procedure za donošenje zakona, donosi proračun, propisuje posebne odredbe koje se odnose na oružane snage i snage sigurnosti te uređuje podjelu zakonodavnih i izvršnih ovlasti između savezne vlade i emirata. Prema Ustavu, državna tijela na saveznoj razini su: Savezno vrhovno vijeće, predsjednik i zamjenik predsjednika Saveznog vrhovnog vijeća, vlada i članovi vlade, Savezno nacionalno vijeće i Savezni sudski sustav.

Politički su stabilna zemlja sa snažnim političkim reformama čija je vlada usredotočena na ukupni razvoj zemlje. Gospodarske reforme i politika orijentirana na tržište u posljednjem su desetljeću povećale gospodarski rast potaknut rastućom srednjom klasom, liberalizacijom tržišta ugljikovodika i razvojem snažnog trgovinskog sektora. UAE je ostvario značajan napredak u razvoju društva u posljednja tri desetljeća te se ističu kao značajan politički i gospodarski regionalni čimbenik. Svjetska potražnja za naftom generirala je izrazito brzu stopu gospodarskog rasta što je potaknulo i ubrzani razvoj sektora roba i usluga te sektora turizma.

UAE održava aktivne diplomatske veze s više od 60 zemalja svijeta, prvenstveno u Europi i Aziji. Jedna je od vodećih političkih sila na Bliskom istoku i član su nekoliko regionalnih organizacija, uključujući Vijeće za suradnju u Zaljevu (*Gulf Cooperation Council – GCC*), Arapsku ligu (*The Arab League*) i Organizaciju islamske konferencije (*Organisation of the Islamic Conference*). Također, UAE je član Ujedinjenih naroda, Svjetske banke,

Međunarodnog monetarnog fonda, Pokreta nesvrstanih itd. Iako je UAE međunarodno već prepoznat kao gospodarska sila, njegova odluka da se udruži s koalicijom pod vodstvom SAD-a tijekom Zaljevskog i Iračkog rata znatno je pridonijela učvršćivanju političkog ugleda u svijetu.

Gospodarski čimbenici

Uz činjenicu da je značajan faktor političke stabilnosti u prilično nestabilnoj političkoj regiji, UAE je pokazao da njegovo gospodarstvo može apsorbirati pad cijena nafte na svjetskoj razini. Iako je gospodarski rast u stalnom padu od posljednje svjetske gospodarske krize (2016. godine iznosio je 2,3 % BDP-a) situacija u svakom od emirata je vrlo različita. U BDP-u zemlje dominira gospodarska snaga Abu Dhabija (čak 60 %), osobito proizvodnja ugljikovodika i kontrola nad najvećim dijelom bruto nacionalne štednje. Dubai ostvaruje četvrtinu BDP-a Ujedinjenih Arapskih Emirata, osobito svojim razvijenim trgovinskim sektorom i razvijenom infrastrukturom morskih i zračnih luka.

Politika diversifikacije gospodarstva donijela je značajne rezultate u razvoju ključnih sektora, poput turizma, zračnog prometa, trgovine, financijskih usluga, proizvodnje i obnovljivih izvora energije. Napretkom u razvoju navedenih sektora UAE je ostvario cilj smanjenja ovisnosti gospodarstva o ugljikovodicima i njihovoj cijeni na svjetskom tržištu. U 2014. godini nafta je industrija imala udio u BDP-u od oko 30 %, što je vrlo veliki uspjeh s obzirom na to da je 1980. godine taj udio iznosio 79 %. Prema predviđanjima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku (*The Federal Competitiveness and Statistics Authority – FCSA*)²⁰ očekuje se da će 2019. godine gospodarski rast UAE-a doseći 3,3 %. Budući da je UAE domaćin Svjetske izložbe Expo 2020. godine, dugoročno se očekuje da će a to biti dodatni poticaj razvoju gospodarstva zemlje.

U trogodišnjem razvojnom planu Vlade UAE-a za razdoblje 2017. – 2021. godine²¹, poseban je naglasak stavljen na obrazovanje, poboljšanje javne infrastrukture te suočavanje s ubrzanim povećanjem broja stanovnika. Vlada također nastoji ograničiti javne rashode. Kako bi se smanjio državni deficit, Savezno vrhovno vijeće donijelo je

²⁰ <http://fcsa.gov.ae/en-us>

²¹ <https://www.government.ae/en/about-the-uae/uae-future>

odluku da se iskoriste financijske rezerve te je izdalo obveznice UAE-a na međunarodnim tržištima. Prema podacima Ministarstva financija UAE-a, financijske rezerve u listopadu 2016. godine iznosile su 81 milijardu USD. Vlada je zadnjih godina donijela niz mjera, poput reforme sustava energetske subvencija, koje uključuju i deregulaciju domaćih cijena nafte te povećanje tarifa za struju i vodu. Razmatraju se i dodatne fiskalne mjere, poput uvođenja oporezivanja poslovanja i PDV-a do kraja 2018. godine.

Vlada Abu Dhabija, na čije su prihode najviše utjecale niske cijene nafte u svijetu, potiče ulaganje u nove profitabilne projekte i nastoji diversificirati svoje gospodarstva, posebno ulaganjima u obnovljive izvore energije. Dubai nastoji potaknuti gospodarsku aktivnost ulaganjima koja su povezana s pripremom izložbe Expo 2020 (osobito ulaganjima u proširenje urbane prijevozne mreže).

Što se tiče energetskog sektora, očekuje se da će UAE do 2022. godine otvoriti nekoliko nuklearnih elektrana i izvršiti velika ulaganja u obnovljive izvore energije (projekt Masdar²² iza kojeg stoji Vlada emirata Abu Dhabija i koji je u njezinu vlasništvu, stoji 22 milijarde USD). Dubai prvenstveno nastoji razviti svoj turistički sektor.

UAE ima jedan od najviših prihoda po glavi stanovnika na svijetu i visoko razvijen socijalni sustav. Također ima jednu od najmanjih stopa nezaposlenosti na Bliskom istoku (3,6 %) i značajno ovisi o stranoj radnoj snazi koju čini (više od 85 % ukupne radne snage).

Glavna izvozna tržišta proizvoda iz UAE-a su Indija (18,4 milijarde USD), Švicarska (16,9 milijardi USD), Japan (15,7 milijardi USD), Kina (11 milijardi USD) i Oman (10,6 milijardi USD). Najvažniji su uvozni partneri UAE-a Kina (25 milijardi USD), SAD (17,2 milijarde USD), Indija (15,5 milijardi USD), Njemačka (14,7 milijardi USD) i Japan (9,2 milijarde USD).

UAE je treći najveći proizvođač nafte na svijetu sa značajnim zalihama. Trenutačno se procjenjuje da će zalihe nafte i plina UAE-a, uz sadašnju razinu potrošnje, trajati još oko 100 godina. Iskorištavanje prirodnih resursa i sirovina čini oko 36 % ukupnog BDP-a.

Proizvodni sektor doživio je značajan rast u posljednjih pet godina, osobito u sektorima obrade metala, proizvodnje pokućstva, industrijske pripreme hrane, proizvodnje aluminija, građevnih materijala, gnojiva, petrokemijske industrije te industrije staklene vune.

Sektori međunarodne trgovine, zračnog prijevoza, turizma te financija i bankarstva doprinose BDP-u u iznosu od oko 44,5 %.

²² <https://masdar.ae/>

Društveni čimbenici

Prema podacima Savezne uprave za konkurentnost i statistiku UAE ima 9,5 milijuna stanovnika, a procjene su da će se taj broj do 2020. godine povećati na 10,4 milijuna. Udio urbanog stanovništva u ukupnom broju stanovnika je 85,5 %, s godišnjom stopom rasta od 2,9 %. Očekivani životni vijek za žene je 78,2, a za muškarce 76 godina. Dubai je najnaseljeniji emirat s 35,6 % stanovništva UAE-a. Emirat Abu Dhabi ima 31,2 % stanovnika UAE, što znači da više od dvije trećine stanovništva živi u Abu Dhabiju i Dubajju. Abu Dhabi ima površinu od 67 340 km², što čini 86,7 % ukupne površine UAE-a, dok mu se obala proteže na više od 400 kilometara.

Sektor zdravstvene zaštite UAE-a brzo se razvija kako bi se zadovoljile rastuće potrebe sve većeg broja stanovnika. Osim toga, Vlada UAE-a ulaže u zdravstvenu skrb te razvija medicinski turizam jer u skorije vrijeme Ujedinjeni Arapski Emirati žele postati regionalno središte ovog područja. Brzo širenje sektora zdravstva i medicinskog turizma zahtjeva angažman stručnog osoblja iz cijelog svijeta pa je u studiji Vlade „Vizija 2021“²³, donesen niz ideja i mjera za rješavanje izazova i usmjeravanje održivog rasta ovog sektora.

Tehnološki čimbenici

Ministarstvo visokog obrazovanja upravlja sustavom obrazovanja u UAE-u. UAE je pokazao snažan interes za unaprjeđenje obrazovanja te istraživanja i inovacija. Aktivnosti uključuju uspostavu istraživačkih centara iz područja znanosti i tehnologije te Instituta za razvoj poslovanja Masdar.

Javne škole financira savezna vlada, a nastavni je program osmišljen kako bi odgovarao ciljevima i vrijednostima UAE-a. U javnim školama obrazovanje se odvija na arapskom jeziku, uz engleski kao drugi jezik. Za građane UAE-a javne škole u zemlji su besplatne.

²³ <https://www.vision2021.ae/en/uae-vision>

Korištenje novih tehnologija u svim sferama života postalo je svakodnevnica. UAE sa svojim bogatstvom i relativno mladim stanovništvom ima izrazito veliku mogućnost korištenja i unaprjeđenja svog tehnološkog sektora. Visoka tehnološka pismenost stanovništva omogućuje tvrtkama i organizacijama, koje djeluju u UAE-u, da iskoriste tehnologiju, a uz financijske mogućnosti zemlje i mogućnosti nabave i kupnje novih tehnologija i znanja za očekivati je da će UAE biti u vrhu svjetskog tehnološkog razvoja.

Okolišni čimbenici

Najveći je problem ekološke održivosti za UAE-a dostupnost pitke vode. Iako je morska voda dostupna u velikim količinama, potrebno ju je desalinizirati kako bi bila pitka. Zbog istraživanja i potrage za naftom, zadnjih se godina udio soli u pitkoj vodi jako povećao. Drugi je veliki problem emitiranje velikih količina ugljikovog dioksida iz postrojenja za desalinizaciju, koji zagađuje okoliš i proizvodi otpad koji se odlaže u more. Ruralna područja UAE-a, u unutrašnjosti zemlje, koja karakteriziraju sušna zemlja, rijetke padaline i visoke temperature, nemaju pitke vode, osim u kratkoročnim razdobljima tijekom godine. No i ta su se razdoblja prorijedila zbog klimatskih promjena pa se opskrba pitkom vodom iz prirodnih resursa više ne može osigurati u dovoljnim količinama. Posljednjih su godina učinci globalnog zatopljenja, uz nedostatak vode i ograničenu količinu obradive zemlje, povećali postojeće probleme s okolišem u UAE-u.

UAE, kao 29. zemlja s najvišom emisijom ugljikova dioksida, na svjetskoj razini značajno pridonosi emisiji stakleničkih plinova. Jedne od najvećih prirodnih zaliha nafte i plina na svijetu omogućile su procvat naftne industrije, što je rezultiralo naglim razvojem gospodarstva, velikim prirastom stanovništva i povećanjem potrošnje energije. Posjedovanje velike količine vrijednih prirodnih resursa pozicioniralo je UAE na mjesto devete najbogatije zemlje na svijetu prema BDP-u po glavi stanovnika za 2016. godinu.

Klimatske promjene potaknule su Vladu UAE-a da svoje financijske resurse ulaže u rješavanje problema sa zaštitom okoliša pa se tako zadnjih nekoliko godina intenzivno ulaže u povećanje infrastrukture za klimatizaciju, u sustave odvodnje kišnice, izgradnju barijera protiv poplava te u nova postrojenja za desalinizaciju.

Ekološki održivi razvoj i iskorištavanje svih resursa za zaštitu i očuvanje okoliša za buduće generacije u fokusu su službene politike i Vlade UAE-a u idućem razdoblju, što dokazuje i osnivanje državnih poduzeća koji se bave nabavom i razvojem tehnologije za iskorištavanje obnovljivih izvora energije (Inicijativa i projekt Masdar²⁴).

UAE zaštitu okoliša smatra glavnim ciljem svoje razvojne politike te je u skladu s time uložio velike napore kako bi se povećao broj zelenih područja, razvili novi vodni resursi, poboljšala zaštita morskog okoliša i sačuvalo ga se od onečišćenja, očuvalo ribarstvo i uzgoj stoke, razvile strategije za zaštitu bioraznolikosti i donijeli potrebni zakoni za takvu razvojnu politiku radi osiguranja održivog životnog okoliša.

Ministarstvo okoliša i vode savezno je krovno tijelo za zaštitu okoliša u UAE-u. Ministarstvo u suradnji s lokalnim tijelima nadležnim za okoliš radi na razvoju aktivnosti zaštite okoliša te koordinira planove, programe i inicijative koje će pridonijeti rješavanju problema nedostatka vode, poboljšati sigurnost hrane i unaprijediti sustav zaštite okoliša.

Pravni čimbenici

Pravosudni sustav UAE-a podijeljen je na dvije razine:

- saveznu – kojom predsjedava Vrhovni savezni sud kao najviše pravosudno tijelo u UAE-u i
- lokalnu – na kojoj su pravosudni odjeli na razini lokalne vlasti.

U nadležnosti Ministarstva pravosuđa sve su sudske razine i odjeli državnog odvjetništva u UAE-u. Ministarstvo imenuje suce i državne odvjetnike, sudske tumače i posebne stručnjake iz područja prava.

Članci 94. do 109. Ustava UAE-a opisuju opća načela tih dvaju sustava, a pojediniosti prepuštaju diskrecijskom pravu lokalnih pravosudnih tijela. Svaki od sedam emirata zadržava pravo na participiranje u saveznom pravosuđu ili održavanju vlastitog sustava na

²⁴ <https://masdar.ae/>

lokalnoj razini. Emirati Sharjah, Ajman, Fujairah i Umm al-Quwain participiraju isključivo u saveznom pravosudnom sustavu. Odjeli za pravosuđe Abu Dhabija, Dubaija i Ras al-Khaimaha nezavisni su, osim u sudskim postupcima za koje je u Ustavu UAE-a propisano da su u nadležnosti saveznog pravosuđa.

Što se tiče nadležnosti, u članku 105. Ustava UAE-a propisano je da se čitava nadležnost ili dio nadležnosti lokalnog emiratskog suda dodijeli saveznim sudovima prvog stupnja. Lokalni sud, međutim, ne može preuzeti nadležnost saveznog suda.

Savezni zakoni također definiraju okolnosti u kojima se na odluke lokalnih pravosudnih tijela u kaznenim, građanskim, trgovačkim i drugim predmetima mogu pred saveznim sudovima uložiti žalbe. Ustav je također propisao da postoje sporovi koji se moraju saslušati na Vrhovnom saveznom sudu, neovisno o postupcima na lokalnoj razini.

OPĆE KARAKTERISTIKE ULASKA NA TRŽIŠTE UAE-a

UAE je tehnološki napredno tržište orijentirano jačanju turizma i privlačenju stranih investicija. Politički i ekonomski je stabilno te pogodno za investicije. UAE je najnaprednija i najbogatija zemlja članica Vijeća za suradnju zemalja Perzijskog zaljeva.

Ulazak na tržište UAE-a moguć je otvaranjem tvrtki u jednoj od slobodnih zona ili izvan slobodne zone isključivo uz angažman nacionalnog sponzora, zastupnika ili distributera iz UAE-a.

U slobodnim je zonama poduzetnicima dozvoljeno puno vlasništvo nad tvrtkom, oslobođenje poreza na uvoz i izvoz, nulta stopa poreza na dobit i potpuna repatrijacija kapitala i dobiti. Za poslovanje izvan slobodne zone obvezno je ustupanje minimalno 51 % vlasništva nacionalnom sponzoru, zastupniku ili distributeru iz UAE-a.

Dubai je najveći grad u UAE-u i regionalno trgovačko središte te ostvaruje veliki profit ponovnim izvozom već uvezenih proizvoda dalje u regiju. Dubai ima najmoderniju morsku luku i transportno središte te najsuvremeniju zračnu luku. EXPO 2020 je najveći sajam koji će se održati u Dubaiju od 20. listopada 2020. godine do 10. travnja 2021. godine pod sloganom „Povezivanje umova, stvaranje budućnosti“ te će obuhvatiti tematska područja: mobilnost, održivost i povezivanje. Vlada RH će sudjelovati na sajmu EXPO 2020.

Osnovni korak u planiranju izvoza proizvoda ili otvaranja pravnog subjekta na tržištu UAE-a je odabir ciljne regije. S obzirom da je UAE regionalni centar ponovnog izvoza u regiju, jedan od lakših načina prodora na regionalno tržište je putem izvoza u UAE. Ako se radi o izvozu proizvoda ili usluga za potrošače u UAE, treba definirati ciljnu skupinu s obzirom na omjer turista i useljenika u odnosu na lokalno stanovništvo.

Osobito treba obratiti pažnju na činjenicu da planiranje izvoza iziskuje i nužna financijska sredstva za operativno djelovanje, vezana uz korespondenciju s potencijalnim partnerima iz UAE-a, koja gotovo uvijek uključuje pravnike i sudske tumače za arapski jezik. Slanje traženih količina promotivnih proizvoda je obavezno, kao i adaptacije svih promotivnih materijala, ambalaža i deklaracija.

Postoje značajna ograničenja pri uvozu vatrenog oružja i svinjetine, a tarife na uvoz alkoholnih pića iznose 50 % te na duhan 100 %.

Čimbenici tržišne uspješnosti

Komercijalna tradicija plasmana proizvoda na tržište UAE-a provodi se putem uvoznika ili distributera. Iako su se veliki trgovački lanci posljednjih godina nametnuli kao uvoznici, distributeri i akteri ponovnog izvoza, korištenje manjih posrednika je i dalje aktualno.

U kulturološkim je aspektima UAE je manje konzervativna zemlja od drugih zemalja regije. Iako je engleski široko rasprostranjen, u sudskim procesima i administrativnim procedurama on često neće biti mogući izbor. Osjetljivost na lokalne tradicije i islamska uvjerenja su ključni u odabiru proizvoda za izvoz na to tržište. Korištenje arapskog jezika na ambalaži i prilagodba promotivnih poruka, vizualnih rješenja i video spotova su poželjni, učinkoviti i u pojedinim slučajevima obavezni u marketingu robe široke potrošnje.

U poslovnom stilu naglašeni su osobni odnosi i očuvanje integriteta pojedinca, no u dogovaranju samih uvjeta poslovanja naglasak će biti na kvaliteti, postprodajnim uslugama, mogućnostima održavanja i kontroli troškova. Osobito je važno učestalo održavanje kontakta pri čemu je preporučljiva osobna prisutnost. Cjenovna je konkurentnost od velike važnosti, a vladina nabava također stavlja naglasak na odabir cjenovno najnižeg ponuditelja ako je u skladu s traženim tehničkim specifikacijama.

Poslovni običaji

UAE je u velikoj mjeri tolerantno i multikulturalno društvo s većinskim stanovništvom useljenika iz preko 150 zemalja svijeta. Lokalno stanovništvo pripada konzervativnoj islamskoj kulturi, relativno tolerantnoj prema strancima. I muškarci i žene rade u uredima, a žene znaju biti na odgovornim položajima. Državljeni UAE-a nose tradicionalnu nacionalnu haljinu, a žene se obično odijevaju konzervativno i skromno. Strankinje koje u UAE dolaze poslom trebaju se odjenuti konzervativno.

Na sastancima se očekuje točnost i od velike je važnosti pravodobno odgovaranje na e-poštu, faks i ostale kanale komunikacije. Sastanci se znaju odužiti, a projekti često doživljavaju odgode i proširenja.

Pri dolasku na sastanak domaćin će ponuditi čaj ili kavu te se odbijanje smatra nepristojnim. Ukoliko je u ponudi arapska kava dobit ćete šalicu, koju biste trebali držati desnom rukom. Preporučljivo je da pristanete konzumirati barem jednu šalicu kave. Šalicu će domaćin puniti u čestim intervalima pa ako je više ne želite, lagano protresite šalicu kako biste pokazali da ste dovoljno popili.

Formalni pozdrav može potrajati i nekoliko minuta. Nepristojnim se smatra brzi prelazak na poslovne teme. Ljubaznost je naglašena, a nije pristojno raspitivati se o domaćinovoј ženi. Posjetnice i darovi trebaju biti ponuđeni desnom rukom. Nikad ne sjedite na način da je stopalo vaše noge okrenuto prema nekome.

STRATEGIJE ULASKA NA TRŽIŠTE

Distributeri i posrednici. U većini sektora strane tvrtke koje žele osnovati podružnicu u UAE-u moraju imati nacionalnog sponzora i ograničeni su na manjinsko vlasništvo. Pronalaženje lokalnog posrednika ili distributera može biti kritičan prvi korak za uspjeh.

Konkurentsko pozicioniranje. Kao regionalno trgovačko središte koji podupire intenzivnu međunarodnu poslovnu aktivnost, UAE je tržište na kojem tvrtke mogu očekivati suočavanje s jakim multinacionalnim konkurentima. Tehnološke i kvalitativne prednosti uspješan su način natjecanja s jeftinijim stranim konkurentima.

Sudjelovanje na sajmovima. Planiranje putovanja u vrijeme održavanja specijaliziranih sajmova omogućit će osobni pristup zainteresiranim stranama i stvaranje novih mreža međunarodnih kontakata u povezanim sektorima. Dubai i Abu Dhabi domaćini su svjetske klase sajmova i konferencija gdje se mogu upoznati potencijalni kupci s Bliskog istoka, Afrike te Južne i Istočne Azije.

Prilagodba proizvoda tržištu. Potrošači u UAE-u imaju svoje preferencije, često temeljene na kulturološkim obilježjima, te specifične kupovne navike. Prilagodbe okusa, pakiranja, označavanja, boja i modela na materijalima bit će presudne za kvalitetno kreiranje potražnje za proizvodom. Analizirajte glavne konkurentske proizvode.

Investiranje u promociju na ciljnom tržištu. Marketinške kampanje kritična su točka ulaska novog proizvoda na tržište jer svijest potrošača o njemu još ne postoji, a potrošači imaju povjerenje u glavni konkurentski proizvod. Veći distributeri imaju iskustva s plasmanom novih uvoznih proizvoda. Odbijanje obaveznog troška promocije može predstavljati točku spoticanja u budućoj suradnji s potencijalnim partnerom pa je uputno dobro definirati maksimalni okvir troška promocije prije njegovog nastanka.

INFORMACIJE I KONTAKTI ZA POTENCIJALNE IZVOZNIKE

Gospodarska diplomacija Republike Hrvatske

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske omogućilo je poduzetnicima korištenje sustava gospodarske diplomacije koji podrazumijeva sve elemente potrebne za učinkovito, transparentno i održivo promicanje hrvatskih gospodarskih interesa u inozemstvu – od novih nadležnosti u trgovinskoj politici, prilagođenog institucionalnog ustroja, određivanja prioritetnih tržišta, novih kategorija diplomatskog komuniciranja i upravljanja informacijama, prilagodbe lokacija diplomatsko-konzularne mreže, pa sve do nove institucionalne kulture fokusirane na građanina-izvoznika.

Aktivnosti hrvatske gospodarske diplomacije

Hrvatska gospodarska diplomacija pridružila se praksi modernih diplomacija koje danas stavljaju gospodarstvo u samo središte svog djelovanja te se bore za svako strano ulaganje i za svaki izvozni posao. Njezine su tri glavne zadaće:

1. Potpora hrvatskom izvozu
2. Zaštita interesa hrvatskih tvrtki u inozemstvu
3. Pomoć u privlačenju stranih investicija.

Usluge koje pruža hrvatskim izvoznicima ogledaju se kroz diplomatsko-konzularna predstavništva RH, kao i u nizu ostalih usluga. Ukupno 74 diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu pružaju sljedeće usluge:

- davanje informacija o propisima i ostalim uvjetima poslovanja
- usmjeravanje na izvore informacija o financijskom poslovanju partera ili pružatelja pravnih usluga

- pomoć u organizaciji promotivnih događanja / sudjelovanja na sajmu
- pomoć pri organizaciji posjeta službenim institucijama
- pomoć u traženju poslovnih partnera
- pomoć pri uspostavi poduzeća ili podružnice
- zalaganje za pravedan tretman kompanija kod službenih institucija
- pomoć u uklanjanju ostalih trgovinskih barijera.

Ostali načini na koje se pomaže hrvatski izvoz su:

- dojavljivanje izvoznih prilika iz hrvatskih diplomatsko-konzularnih predstavništava putem poslovnih udruženja HGK, HIZ-a, HUP-a, HOK-a
- umrežavanje izvoznika u RH i u inozemstvu, po tržištu i pojedinim projektima
- organiziranje ciljanih posjeta hrvatskih tvrtki u pratnji visokih dužnosnika
- koordiniranje rada Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskog gospodarstva u kojem djeluje, u interesu hrvatskog izvoza, zajedno s ostalih 18 vladinih i nevladinih partnerskih institucija
- suorganizacija posjete Gospodarskog kluba stranih veleposlanstava RH institucijama i vodećim kompanijama
- aktivno promicanje interesa hrvatskih izvoznika u Europskoj uniji i u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

Na svojoj internetskoj stranici s hrvatskom poslovnom zajednicom dijeli sljedeće informacije:

- osnovne informacije o hrvatskim izvoznim tržištima
- vijesti o gospodarskim događanjima u inozemstvu
- najave događanja, konferencija i sajmovima
- informacije o trgovinskoj politici EU i važećim trgovinskim režimima
- informacije o radu Povjerenstva za internacionalizaciju hrvatskoga gospodarstva.

Glavne koristi za hrvatske poduzetnike koje omogućava hrvatska gospodarska diplomacija:

- olakšavanje donošenja poslovnih odluka kroz davanje relevantnih informacija i uvida o tržištu direktno 's terena'
- pomoć pri otklanjanju poteškoća u poslovanju kroz rušenje pravnih ili administrativnih trgovinskih barijera u bilateralnoj komunikaciji ili kroz mehanizme trgovinske politike EU
- smanjivanje vremena potrebnog za realizaciju izvoznih poslova kroz olakšavanje uspostave poslovnih kontakata i facilitiranje komunikacije s državnim institucijama
- umanjivanje rizika u poslovanju pojašnjavanjem specifičnosti tržišta i lokalne kulture poslovanja
- doprinos rastu i kompetitivnosti hrvatskih kompanija kroz traženje odgovarajućih partnera te njihovo umrežavanje s drugim hrvatskim izvoznicima
- pružanje aktivne zaštite hrvatskim kompanijama koje su tretirane suprotno pravilima tržišnog poslovanja.

Važne internetske poveznice s detaljnijim informacijama o izvoznim tržištima i dostupnim servisima za potencijalne izvoznike

Portal gospodarske diplomacije:

<http://gd.mvep.hr/>

Osnovne gospodarske informacije o stranim tržištima:

<http://gd.mvep.hr/hr/strana-trzista/>

Zajednička trgovinska politika Europske unije:

<http://gd.mvep.hr/hr/trgovinska-politika-europske-unije/madb/>

Informacije o pristupu trećim tržištima (MADB):

<http://gd.mvep.hr/hr/trgovinska-politika-europske-unije/madb/>

Zahtjev za podrškom izvozniku:

<http://gd.mvep.hr/hr/zahtjev-za-podrskom-izvozniku/>

Online test izvozne pripremljenosti:

<http://izvoz.mvep.hr/upitnik.php>

Institucije za kontakt

Hrvatska gospodarska komora
Sektor za međunarodne poslove i EU
Odjel za bilateralnu i multilateralnu suradnju

Rooseveltov trg 2
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1 48 28 382
Faks: + 385 1 48 28 379
E-adresa: eoi@hgk.hr

Veleposlanstvo Republike Hrvatske
nadležno za UAE u AR Egipat

3, Abou El Feda St. Zamalek, Cairo, Egypt
Tel.: + 202 273 83 155
Tel.: + 202 273 55 815
Faks: + 202 27355812
E-adresa: croemb.cairo@mvep.hr

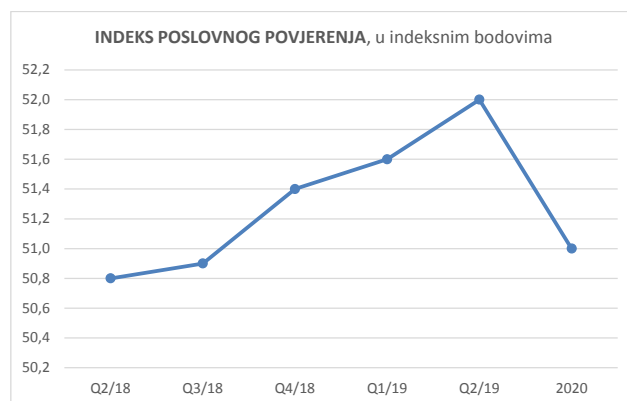
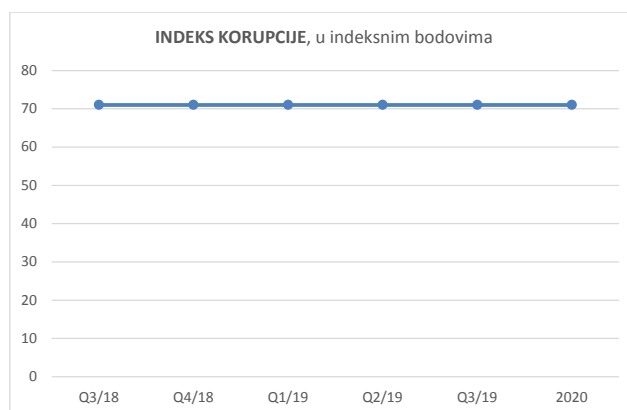
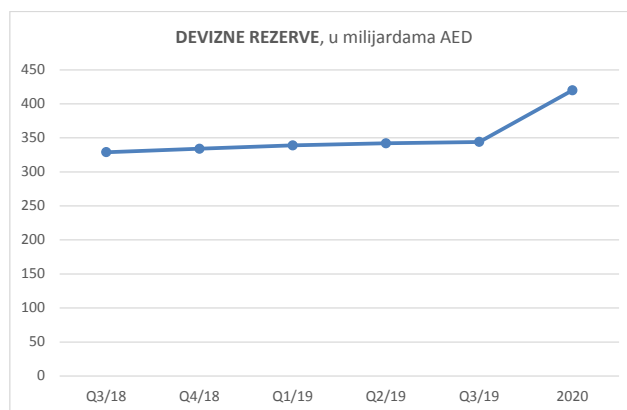
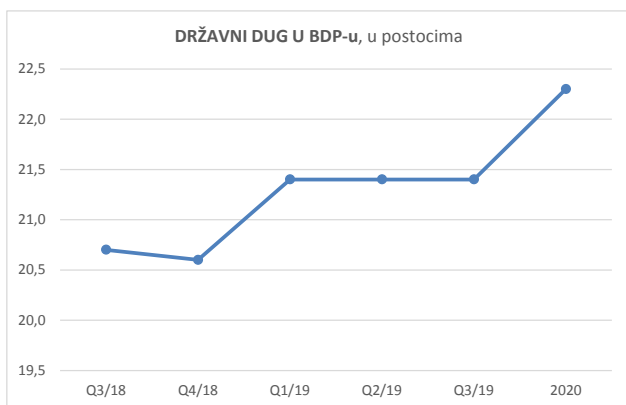
Veleposlanstvo UAE nadležno za RH

Hiroshimastr.18-20
10785 Berlin
SR Njemačka
Tel.: +49 30 516 516
Faks: +49 30 516 51 900
E-adresa: amboffice.berlin@mofa.gov.ae

IZVORI

Agencija za investicije i konkurentnost
Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
Hrvatska gospodarska komora
Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske
Središnji državni portal, Izvozni portal
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Gospodarska diplomacija
Industrijska strategija RH 2014-2020.
Europska unija
Europska komisija
The Observatory of Economic Complexity: OEC
UN Comtrade
Doing Business
Transparency International
Government of United Arab Emirates
The Federal Competitiveness and Statistics Authority of UAE
Ministry of Economy of UAE
Ministry of Foreign affairs and International Cooperation of UAE
Ministry of Interior of UAE
Organization of the Petroleum Exporting Countries
Dubai Multi Commodities Centre
The World Bank

PRILOZI

Izdavač: **Hrvatska gospodarska komora**

Za izdavača: **Luka Burilović**

Pripremio: **Parlov Digital Intelligence**

Autori publikacije: **Natalija Parlov**, doktorand
Željko Sičaja, doktorand

Lektura: dr.sc. **Ozana Ramljak**

Korisnik projekta: **Hrvatska gospodarska komora**
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 1 4561 555
E-mail: hgk@hgk.hr
www.hgk.hr

Dizajn i prijelom: **Parlov Digital Intelligence**

Zagreb, listopad 2018.

Više informacija o EU fondovima: www.strukturnifondovi.hr

HGK.HR